

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

OPINNÄYTETYÖ

”Pitäisi alkaa käyttämään”

Kartoitus nuorisotiedotuspiste Lunan käytöstä.

Tuija Pusa

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma (210 op)

9/2010

HUMANISTINEN AMMATTIKORKEAKOULU

Kansalaistoiminnan ja nuorisotyön koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Työn tekijä Tuija Pusa	Sivumäärä 59 ja 4 liitesivua
Työn nimi ”Pitäisi alkaa käyttämään” Kartoitus nuorisotiedotuspiste Lunan käytöstä.	
Ohjaava opettaja Jussi Ronkainen, Jukka Määttä	
Työn tilaaja ja/tai työelämäohjaaja Joensuun Nuorisotoimi ja Joensuun Pääkirjasto	
Tiivistelmä <p>Nuorisotiedotuspisteiden tarkoituksena on tarjota nuorille ammattimaista tietoa ja apua nuoren esittämisiin kysymyksiin. Nuorisotiedotuspisteiden pyrkimyksenä on tarjota nuorille tietoa antamatta vastauksia suoraan. Nuorelle on annettava mahdollisuus valita, haluaako hän ottaa tarjotun tiedon vastaan ja kuinka hän sen käyttää. Joensuun pääkirjastolla on nuorisotiedotuspiste Luna, joka on perustettu 14.2.2009. Opinnäytetyön toimeksiantajina olivat Joensuun pääkirjasto ja Joensuun nuorisotoimi.</p> <p>Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kartoittaa nuorisotiedotuspiste Lunan käyttäjiä ja heidän toiveitaan siitä, kuinka nuorisotiedotuspiste Lunaa tulisi kehittää. Tutkimus on tärkeä, sillä nuorisotiedotuspisteitä on yhä enemmän ja enemmän ympäri Suomen, ja nuorisotiedotuspisteille halutaan saada mahdollisimman paljon käyttäjiä. Nuorisotiedotuspiste Lunan kehittäminen on myös tärkeää, koska nuoret liikkuvat paljon Internetissä. Internetistä saatava tieto ei ole välttämättä aina luotettavaa tai tieto on vaikea soveltaa omaan elämään sopivaksi. Nuorisotiedotuspisteen tarkoituksena on auttaa tässä kohden nuoria ja tukea heidän Internetin käyttöään ja tiedonhakuun.</p> <p>Opinnäytetyön tutkimusongelmia oli kolme:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Millä tavoin nuorisotiedotuspiste vastaa Lunan käyttäjien tarpeita?2. Millainen tietoisuus nuorilla on nuorisotiedotuspiste Lunasta?3. Kuinka paljon nuorisotiedotuspiste Lunan palveluja käytetään? <p>Tutkimusongelmiin haettiin vastauksia kyselylomakkeilla, jotka olivat saatavilla Joensuun pääkirjaston Luna-pisteellä toukokuusta 2010 elokuuhun 2010. Kirjaston henkilökunta myös havainnoi nuorisotiedotuspiste Lunan käyttäjiä viikon ajan. Valitsimme tämän lisämenetelmäksi, sillä kyselyyn osallistui hyvin pieni määrä nuoria. Kyselyn ja havainnoinnin avulla selvittiin myös kuinka paljon nuoria käy viikossa nuorisotiedotuspiste Lunassa.</p> <p>Kyselyyn vastasi neljätoista nuorta, joista kymmenen oli tyttöjä. Vastaaajien avulla saatiin kehittämissideoita sekä vastauksia tutkimusongelmiin. Tutkimuksen tuloksista voi päätellä, että nuorisotiedotuspiste Lunalle sekä Ponunet.fi sivustolle on tarvetta ja niiden kehittäminen toisi lisää käyttäjiä nuorisotiedotuspisteille. Opinnäytetyössä pohdittiin kuinka Luna-pistettä ja Ponunet.fi sivustoa tulisi kehittää.</p> <p>Vastauksista selvisi esimerkiksi, että nuoret viettävät nuorisotiedotuspiste Lunassa aikaansa mieluiten tietokoneella olemalla. Nuoret hakevat myös tietoa mieluiten Internetistä, joten Ponunet.fi sivuston kehittäminen ja päivittäminen on tarpeen. Päivitetyn Ponunet.fi sivuston avulla nuoret voisivat saada kysymyksiinsä tehokkaammin luotettavaa tietoa sekä erilaisia näkökulmia toisilta nuorilta ja nuorisotiedotuspisteen työntekijältä.</p>	
Asiasanat Nuorisotiedotus, medialukutaito, osallisuus, nuori	

HUMAK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Degree programme in civic activities and youth work

ABSTRACT

Author Tuija Pusa	Number of Pages 59 and 4 attachments
Title "I should start using it". A survey of how the young use a local youth information point.	
Supervisor Jussi Ronkainen, Jukka Määttä	
Subscriber and/or Mentor Joensuu Youth Work and Joensuu Regional Library	
Abstract <p>The purpose of a youth information point is to offer professional advice for young people and help answer the questions a young person may have. A youth information point aspires to provide information for the young, but not hand out answers straight away. Young people must be able to decide whether they want to receive the information or not, and how to use it. Joensuu Regional Library has its own youth information point named Luna which was founded on February 14, 2009. Thesis employers were Joensuu Youth Work and Joensuu Regional Library.</p> <p>The objective of the research was to survey users of the youth information point Luna and to find out how the information point should be developed further. The research is important because the number of youth information points in Finland is increasing all the time and it is important to attract as many users for them as possible. Improving Luna is also important because young people use the Internet frequently. Information found on the Internet is not always reliable or it can be hard to adapt the information to one's life. The purpose of the youth information point is to help young people understand the information found on the Internet as well as support their information retrieval skills and their use of the Internet.</p> <p>The research problems of the thesis were:</p> <ol style="list-style-type: none">1. How does the youth information point Luna correspond to its users' needs?2. How much do young people know about the youth information point Luna?3. How much are the youth information point Luna's services used? <p>Answers to the research problems were obtained by questionnaires which could be found at the Luna information point from May 2010 to August 2010. Personnel of the library also observed Luna users for one week. This additional method was chosen because very few young people filled in the questionnaire. The objective of the inquiry and observation was also to find out how many young people per week were visiting Luna.</p> <p>Fourteen young people answered the survey. The research results provided improvement ideas for Luna as well as answers to the research problems. Research results show that the young need a place like the youth information point Luna and the Ponunet.fi website. Research also revealed that improvements are needed for Luna and for Ponunet.fi to get more users. Suggestions for improving these services are covered in the thesis.</p> <p>The survey answers show, for example, that when young people are visiting the youth information point, they prefer using a computer. The survey also shows that the young prefer searching for information on the Internet and that's why improving the Ponunet.fi website is necessary. Young people could get answers to their questions more efficiently from the improved Ponunet.fi website, as well as different points of view from other young people and a youth worker.</p>	
Keywords Youth advice, media literacy, inclusion, young person	

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO	5
2. NUORET KIRJASTON JA NUORISOTIEDOTUSPISTEEN KÄYTTÄJINÄ	6
2.1. Mitä on nuorisotiedotus- ja neuvontatyö	7
2.2. Mikä on nuorisotiedotus- ja neuvontatyön tarkoitus?	11
3. MIKÄ ON NUORISOTIEDOTUSPISTE – TUTKIMUKSEN KESKEISET KÄSITTEET	12
3.1. Nuorisotiedotuspiste Luna	12
3.2. Ponunet.fi	14
3.3. Ristiriitainen Internet	15
3.4. Nuorten osallisuus	18
4. TUTKIMUKSENI TAUSTAT JA TAVOITTEET	20
4.1. Tutkimuksen tavoitteet ja tehtävä	21
4.2. Tutkimusmenetelmät	21
4.3. Tutkimusongelmat	24
4.3.1. Lunan toimivuus	24
4.3.2. Nuorten tietoisuus nuorisotiedotuspiste Lunasta	25
4.3.3. Lunan palveluiden käyttö	25
4.4. Tutkimuksen luotettavuus	25
4.5. Tutkimuksen eettisyys	27
4.6. Aineiston hankinta ja tulosten hyödynnettävyys	27
4.7. Ristiintaulukointi-menetelmä	29
5. TUTKIMUSVASTAUSTEN ANALYSOINTI	30
5.1. Nuorisotiedotuspiste Lunan käyttäjät	30
5.2. Nuorten tiedonhankintamenetelmät	33
5.3. Nuorten tiedontarve	37
5.4. Nuorisotiedotuspiste Lunan tunnettuus	41
5.4.1. Ponunet.fi -sivuston käyttö	45
5.5. Nuorten ehdotukset Lunan muutoksista	46
6. NUORISOTIEDOTUSPISTE LUNAN KEHITTÄMINEN	48
6.1. Tulosten pohdintaa	49
6.2. Nuorisotiedotuspiste Lunan kehittämisideat	50
6.3. Nuorisotiedotuspiste Lunan markkinoinnin kehittäminen	51
6.4. Ponunet.fi – sivuston kehittäminen	52
7. LOPUKSI	54
LÄHTEET	56
LIITTEET	60

1. JOHDANTO

*”On tämäkin yhteiskunta, kun möröt saavat syödä kenet haluavat.”
- Muumipappa-*

Nuorisotiedotuspisteitä perustetaan kaiken aikaa yhä uusia ja uusia ympäri Suomen, ja nuorisotiedotuspisteet ovatkin uusi tapa tehdä nuorisotyötä. Nuorisotiedotuspisteiden kautta nuorisotyötä voi tehdä kasvotusten nuorten kanssa tai vaihtoehtoisesti Internetin välityksellä. Nuorten tavoittaminen Internetin kautta on monesti helpompaa kuin konkreettisesti nuorisotiedotuspisteellä, sillä nuoret liikkuvat paljon Internetissä etsien itselleen tietoa.

Suomessa toimii aktiivinen ja koko ajan kasvava nuorisotiedotus- ja neuvonta verkosto. Nuoriso- ja neuvontapisteitä löytyy ympäri Suomea ja niistä saa monipuolista ja paikallista tietoa sekä henkilökohtaista neuvontaa ja palvelua. Joensuussa on nuorisotiedotuspiste Luna, joka sijaitsee Joensuun pääkirjastolla nuorten- ja lastenosastolla.

Sain Joensuun nuorisotoimelta ja Joensuun pääkirjastolta pyynnön tutkia nuorisotiedotuspiste Lunan käyttäjien mielipiteitä Lunasta sekä käyttäjien toiveita siitä, millaisen nuorisotiedotuspisteen he haluaisivat. Otin työn heti vastaan, sillä olin suorittamassa Joensuun kaupunginkirjastossa taide- ja kulttuuri kasvatukseen liittyvää harjoittelua, kun Luna avattiin Joensuun pääkirjastolle 14.2.2009. Pääsin osallistumaan Lunan avajaisten suunnitteluun ja olin mukana Lunaa koskevilla palaverissa. Näin ollen olen kiinnostunut kehittämään Lunaa nuorten mielipiteiden ja toiveiden mukaan. Olen kiinnostunut Lunasta myös siksi, että Luna on uudenlainen tapa tehdä nuorisotyötä ja nuorisotiedotuspisteet ovat mielestäni nuorille tärkeitä tiedonlähteitä.

Kiinnostukseni nuorisotiedotuspiste Lunaan on myös ammatillinen. Nykyään nuoret liikkuvat paljon Internetissä, jossa on paljon asioita, joita he eivät ymmärrä. Nuorisotiedotuspiste Lunasta nuoret voivat käydä etsimässä tietoa ja saada apua sen ymmärtämiseksi ja soveltamiseksi omaan elämään. Nuorisotiedotuspiste Luna on myös nuorille suunnattu oma kanava, josta etsitty tieto on luotettavaa ja tiedon löytyminen on nopeaa ja kätevää. Nuorisotyöntekijöiden on hyvä mennä sinne missä nuoret ovat: Internetiin.

Nuorisotiedotuspiste Luna on ollut Joensuun pääkirjastolla nyt reilun vuoden. Kirjasto sekä nuorisotoimi haluavat tietää, onko Luna toimiva nuorisotiedotuksen malli vai pitäisikö sitä muuttaa, ja jos täytyy, kuinka. Tärkeimpänä kysymyksenä nousi kuitenkin esille se, onko nuorisotiedotuspistettä markkinoitu tarpeeksi ja kuinka nuorisotiedotuspisteelle saataisiin lisää uusia asiakkaita.

Tulosten pohjalta nuorisotiedotuspiste Lunaa on hyvä lähteä kehittämään. Koska vastaukset ovat tulleet nuorilta käyttäjiltä itseltään, saadaan myös Lunasta kehitettyä enemmän nuorten näköinen. Tarkoituksena on saada toimiva nuorisotiedotuspiste, josta nuoret voisivat etsiä tietoa ongelmiinsa. Nuoret voisivat jopa tuottaa itse sisältöä nuorisotiedotuspisteelle, jota toiset nuoret voisivat hyödyntää.

2. NUORET KIRJASTON JA NUORISOTIEDOTUSPISTEEN KÄYTTÄJINÄ

*"Maailma on täynnä suuria ihmeitä sille, joka on valmis ottamaan niitä vastaan."
- Muumipappa*

Nuorisotiedotus- ja neuvontapisteet ovat viime aikoina lisääntyneet ja Joensuuhun on saatu oma nuorisotiedotuspiste pääkirjastolle. Nuorisotiedotuspisteeseen on kerätty tietoa nuorille heidän eri elämänalueisiinsa kuuluvista asioista. Nuorten on helppo käydä etsimässä Lunasta tietoa, koska tieto on kerätty yhteen paikkaan ja koska nuorisotiedotuspisteellä oleva tieto on varmasti luotettavaa.

Nuorisotiedotuspisteiden tarkoitus on helpottaa nuorta tiedon etsinnässä ja auttaa nuorta oikean tiedon lähteille. Internetistä löydettävää tietoa voi olla vaikea sovittaa omaan elämään ja siksi on hyvä, että on olemassa nuorisotiedotuspisteitä mahdollisine työntekijöineen, jotka auttavat nuorta tiedon kanssa.

2.1. Mitä on nuorisotiedotus- ja neuvontatyö

Nuorisotyön eräs uusimmista työmuodoista on nuorisotiedotus- ja neuvontatyö. Työn tarkoituksena on antaa lapselle ja nuorelle ammattitaitoista apua, tukea ja vastauksia, sekä tietoa erilaisista nuorten elämään liittyvistä kysymyksistä. Nuorisotiedotustyön tavoitteena on, että kaikilla nuorilla olisi mahdollisuus käyttää tiedotus- ja neuvontapalveluita. Suomessa nuoriso- ja neuvontapisteitä ylläpitävät kunnat tai järjestöt. Nuoriso- ja neuvontapisteitä on jo noin 140 ja Suomessa on myös 36 kappaletta alueellisia verkkopalveluita. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010a.) Nuorisotiedotus- ja neuvontapisteet pyrkivät antamaan vastauksen nuoren esittämiin kysymyksiin. Vastauksen pitäisi antaa nuorelle tilaisuus toimia ja sen tulisi antaa laajasti tietoa esimerkiksi erilaisista toimintamahdollisuuksista. Tämän lisäksi vastauksen pitää olla sellainen, että nuorelle jää tilaa tehdä siitä omat johtopäätöksensä. (Timonen- Verma & Fedotoff 2003, 5.)

Nuoriso- ja neuvontapisteiden tärkein tehtävä on neuvonta. Neuvonta nuorisotiedotustyössä tarkoittaa lähinnä sitä, että nuorisotyöntekijä ohjaa nuoren oikeille tiedonlähteille. Nuoren esittämään kysymykseen pyritään antamaan useampia vastausvaihtoehtoja, joista nuori voi itse valita mieluisimman vaihtoehdon. Neuvontaan kuuluu myös konkreettinen auttaminen, kuten esimerkiksi avustaminen lomakkeiden täytössä. Lisäksi nuorisotyöntekijä opastaa nuorta löytämään vastauksen esittämäänsä kysymykseen. (mt., 2003, 64.) Ohjaus- ja neuvontatyö on siis nuorten auttamista, ja auttaminen tähtää useasti pidemmälle ja syvemmälle, kuin vain yhden asian toteutumiseen. Auttamisen tavoitteena tulisi olla, että koko ihminen tulisi autetuksi. (Lindqvist 1990 20,21.) Mielestäni varsinkin nuorten auttamisessa on tärkeää olla nuoren lähellä. Nuoret tarvitsevat kuuntelijaa ja henkilöä joka on läsnä sekä on valmis auttamaan heitä. Nuorisotiedotuspiste Lunassa voisi olla myös työntekijä nuoria varten, joka voisi auttaa nuoria tiedon etsinnässä ja sen soveltamisessa nuoren elämään. Työntekijän tulee olla ammattilainen ja helposti lähestyttävä sekä luotettava. Työntekijän tulee myös ymmärtää nuoria, koska nuoret eivät välttämättä kerro suoraan mitä hän haluaa tietää, vaan kyselee asioita kiertoteitse.

Nuoriso- ja neuvontapisteillä nuoren tulisi saada ohjausta ja neuvontaa. Ohjaus- ja neuvontatyöllä tarkoitetaan niitä ammatillisia käytäntöjä, joiden tarkoituksena

on auttaa asiakasta toteuttamaan itseään elämässään. Ohjaus- ja neuvontatyö poikkeaa opetustyöstä, vaikkakin erottelu voi olla välillä vaikeaa, riippuen asiakastilanteista. Ohjauksen ja neuvonnan tarkoituksena on parantaa ihmisten ammatillisia, taloudellisia ja sosiaalisia taitoja jatkuvasti kehittyvässä tietoyhteiskunnassa. (Lahikainen 2002, 259, 260.) Käsitteeseen neuvonta liittyy usein mielikuva ammattineuvojan antamasta opastuksesta ja tuesta. Neuvonta on kuitenkin viestintää, jossa neuvojalla on ammattimainen rooli sekä asiantuntemusta sellaisista asioista, joissa toinen ihminen kääntyy hänen puoleensa. Neuvoja antaa vain neuvoja, eikä pyri pakottamaan asiakasta ottamaan neuvoja vastaan tai toimimaan neuvojen mukaisesti. Neuvonta pyrkii auttamaan asiakasta niin, että hän pystyy neuvojen pohjalta tekemään itse häntä koskevat päätökset, ratkaisut ja valinnat. (Timonen-Verma & Fedotoff 2003, 64.)

Nuorisotiedotuspisteellä tapahtuvassa ohjaustilanteessa ollaan yleensä kasvokkain asiakkaan tai työntekijän kanssa, ellei ohjaustilanne tapahdu Internetissä. Vuorovaikutustilanteessa syntyy jatkuvasti uusia tilanteita, jotka sitovat nämä kaksi osapuolta hetkeksi yhteen. Tällaisessa tilanteessa on huomioitava asiakas ja eletävä tilanteen mukaan siinä suhteessa, millaisia ohjeita ja vastauksia nuori on valmis ottamaan vastaan. (Onnismaa & Pasanen & Spangar 2002, 303,304.) Tästä syystä mielestäni nuorisotiedotuspisteillä nuorilla pitää olla mahdollisuus henkilökohtaiseen kanssakäymiseen nuorisotyöntekijän kanssa. Nuorille on mahdollistettava tilaisuus keskustella työntekijän kanssa rauhassa ja siksi nuorisotiedotuspisteillä tulisi olla tila, jossa työntekijä ja nuori voivat keskustella rauhassa.

Nuorten tieto- ja neuvontatyö ei kuitenkaan voi toimia kuinka vain, ja sitä ohjaamassa ovatkin lapsi- ja nuorisopolitiikan kehittämisohjelma, Euroopan neuvoston suositus nuorisotiedotuksesta, nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden eurooppalaisen kattojärjestö ERYICA:n (European Youth Information and Counselling Agency) periaatteet sekä nuorisolaki 27.1.2006/72 (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010b).

Nuorisolaki: ”Nuorisolain tarkoituksena on antaa tukea nuoren kasvuun ja itsenäistymiseen, edistää nuorten kansalaisuutta ja sosiaalista vahvistamista ja parantaa nuorten elinoloja. Tavoitteen toteut-

tamisessa lähtökohtina ovat yhteisöllisyys, yhteisvastuu, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, monikulttuurisuus ja kansainvälisyys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen. Kunnan nuorisotyöhön ja -politiikkaan kuuluvat nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvonta palvelut ym. (Nuorisolaki 72/2006).

Nuorisolain lisäksi nuorten tieto- ja neuvontatyötä, samoin kuin kaikkea muuta-kin nuorisotyötä, ohjaa myös nuorisopolitiikka. Nuorisopolitiikan tarkoituksena on parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.

Nuorisopolitiikka: ”Nuorisopolitiikalla pyritään parantamaan nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisopoliittisten toimien yhteen sovittamiseksi valtioneuvosto hyväksyy joka neljäs vuosi kehittämissuunnitelman, jossa esitetään valtakunnalliset nuorisopolitiikan tavoitteet ja edistetään ohjelmatyötä lääneissä ja kunnissa” (Opetus ja kulttuuriministeriö 2010b.)

Nuorison tieto- ja neuvontapalveluita ohjaa ERYICA:n (European Youth Information and Counselling Agency) 16 periaatetta, joiden tulee toteutua jokaisella tieto- ja neuvontapalvelupisteellä.

”Varmistaakseen verkkopohjaisen nuorten tieto- ja neuvontapalvelun laadun ja taatakseen sen lisäarvon ja luotettavuuden ERYICA (European Youth Information and Counselling Agency) on hyväksynyt seuraavat periaatteet:

- 1. Verkkopohjaisen nuorten tieto- ja neuvontapalvelun sisällön tulee olla virheetöntä, ajantasaista ja tarkistettua. Ajankohta, jolloin tieto on tuotettu tai päivitetty, tulee mainita selkeästi.*
- 2. Sisällön tulee perustua nuorten tiedontarpeisiin. Nuorten tarpeet tulee tunnistaa, ja niiden arvioinnin tulee olla jatkuvaa.*

3. Sisällön tulee koostua tarpeellisesta ja maksuttomasta tiedosta, joka antaa käsityksen mahdollisista vaihtoehdoista. Periaatteiden, joilla tieto valitaan, täytyy olla julkisia ja ymmärrettäviä.

4. Verkkopohjaisen nuorten tieto- ja neuvontapalvelun sisällön tulee olla nuorten ymmärrettävissä, ja se tulee esittää heitä kiinnostavalla tavalla.

5. Verkkopohjaisen nuorten tieto- ja neuvontapalvelun tulee olla kaikkien käytettävissä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää käyttäjiin ja ryhmiin, joilla on erityistarpeita.

6. Kun nuorilla on mahdollisuus esittää kysymyksiä verkossa, täytyy palveluntarjoajan kertoa selkeästi, minkä ajan sisällä kysymyksiin vastataan. Vastauksien täytyy olla yksilöllisiä, ja vastaaja tulee ilmoittaa selkeästi.

7. Nuorten osallistuessa sisällöntuotantoon vastuu lopullisesta sisällöstä on nuorten tieto- ja neuvontapalvelulla.

8. Nuorten rohkaiseminen palautteen antamiseen on olennainen osa verkkopohjaisen nuorten tieto- ja neuvontapalvelun jatkuvaa kehittämistä. Palautteen antamisen tulee olla helppoa. Palaute tulee arvioida, ja sitä tulee hyödyntää sisällön muokkaamisessa. Nuorille tulee kertoa, miten heidän palautteensa on vaikuttanut palveluun.

9. Verkkopohjaisen nuorten tieto- ja neuvontapalvelun tuottaja sekä palvelun tarkoitus tulee olla näkyvillä. Jos ulkopuolisten tahojen tuottamaa sisältöä käytetään, lähde tulee ilmoittaa selkeästi.

10. Käyttäjille tulee olla selvää, mikä taho nuorten tieto- ja neuvontapalvelua tuottaa ja mitkä ovat sen päämäärät. Täydelliset yhteystiedot tulee ilmoittaa selkeästi. Palvelun rahoittajatahojen tulee ilmetä selvästi.

11. Verkkopohjaisen nuorten tieto- ja neuvontapalvelun pitäisi tarjota nuorille välineitä ja opastusta, jotka lisäävät nuorten medialukutaitoa ja verkko-osaamista.

12. Verkkopohjaisen nuorten tieto- ja neuvontapalvelun tulee ohjeistaa ja opastaa nuoria turvalliseen ja vastuulliseen netinkäyttöön.

13. Verkkopohjaisen nuorten tieto- ja neuvontapalvelun tulee olla turvallinen ympäristö nuorille.

14. Verkkopohjainen nuorten tieto- ja neuvontapalvelu kunnioittaa ja suojelee käyttäjien yksityisyyttä ja sallii käyttäjien muokata tai poistaa näiden itse tuottamaa aineistoa.

15. Verkkopohjainen nuorten tieto- ja neuvontapalvelu kunnioittaa tekijänoikeuksia ja tuntee omat oikeutensa.

16. Verkkopohjaisen nuorten tieto- ja neuvontapalvelun henkilökuntaan kuuluvien tulee olla informaatiolukutaitoisia ja osaavia verkko-työkalujen käyttäjiä. Heidän täytyy olla tietoisia alan kehityksestä ja asiaa koskevasta lainsäädännöstä ja seurata nuorten netinkäytön suuntauksia ja käytäntöjä". (ERYICA 2009).

Edellä mainittua 16 kohtaa pidetään nuorisotiedotuksen etiikan perusasiakirjana. Nuorisotiedotuksen etiikan avulla on perustettu pohja nuorisotiedotustoiminnalle. Nuorisotiedotuspisteet saavat itse päättää kuinka hyvin noudattavat näitä 16 kohtaa. (Timonen-Verma ym. 2003, 6.)

2.2. Mikä on nuorisotiedotus- ja neuvontatyön tarkoitus?

Nuorisotiedotuksen ja -neuvonnan lähtökohtana on nuori itse. Nuorten tiedon, ohjeiden ja neuvonnan vastaanottaminen vaihtelee henkilöstä riippuen. Toiset tarvitsevat enemmän opastusta ja selkeitä toimintaohjeita, kun taas toiset nuoret pärjäävät pelkällä ohjeella tai neuvolla. Tiedotuspisteellä on hyvä ottaa tämä huomioon, jolloin nuori voi itse valita itselleen sopivan tavan etsiä tietoa. Tär-

keätä on myös varmistaa, että nuori on ymmärtänyt saamansa vastauksen, koska pelkkä tiedon löytyminen ei takaa sitä, että nuori on saanut vastauksen pulmaansa. (mt., 2003, 65.) Nuorille tiedotetaan asioista erilaisia kanavia ja menetelmiä käyttäen. Lisäksi nuorille pyritään järjestämään henkilökohtaista ohjausta sekä lähipalveluina että verkossa. Nuorille annetaan mahdollisuus osallisuuteen, vaikuttamiseen sekä kuulluksi tulemiseen, ja heille annetaan mahdollisuus myös itse tuottaa ja kehittää palvelun sisältöä. (Opetus ja kulttuuriministeriö 2010a.)

Nuorisotiedotustyössä kannustetaan nuorta toimimaan aktiivisesti ja omaaloitteisesti. Työntekijän ei myöskään tule pyrkiä muuttamaan nuoren elämää eikä tuoda esille omia mielipiteitään. Vastausten tulee olla luotettavia ja ammatillisia. (Timonen- Verma ym. 2003, 60.) Nuoren esittämät kysymykset voivat liittyä eri elämänalueisiin, esimerkiksi vapaa-aikaan, opiskeluun tai työnhakuun. Neuvonta ja tiedottaminen pyrkivätkin selkiyttämään saatavilla olevaa tietoa ja keskittämään tiedon etsimisen yhteen paikkaan. Nuorisotiedotus ja -neuvontapisteeltä saadun tiedon pitäisi olla sellaista, että sitä on mahdollista soveltaa jokaisen nuoren omaan elämäntilanteeseen sopivaksi. (mt., 2003,64.)

3. MIKÄ ON NUORISOTIEDOTUSPISTE – TUTKIMUKSEN KESKEISET KÄSITTEET

”Omistaminen merkitsee vain huolia ja matkalaukkuja, joita joutuu raahaamaan mukanaan.” –Pikku Myy-

Kappaleessa esittelen tutkimuksen kannalta keskeiset käsitteet eli nuorisotiedotuspiste Luna, Ponunet.fi, Internet ja nuorten osallisuus. Käsitteet ovat olennaiset tutkimuksen kannalta ja auttavat ymmärtämään tutkimusta hieman enemmän ja käsitteiden avulla aihe aukeaa paremmin.

3.1. Nuorisotiedotuspiste Luna

Joensuuhun avattiin vuonna 2007 Ponunet.fi, joka kattaa Joensuun seudun kunnat. Ponunet.fi on nuorisotiedotussivusto, jota kehitetään toimivaksi maakunnalliseksi nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden vaikuttamisen kanavaksi. Mukana toiminnassa ovat Joensuun nuorisotoimi, Joensuun seudun kunnat ja Joensuun seutukirjasto. Toimijat haluavat Ponunet.fi -sivujen lisäksi tukea nuor-

ten tieto- ja neuvontapalveluita erillisellä nuorille tarkoitetulla palvelupisteellä sekä seutukirjaston kuntien kirjastojen pienemmillä nuorisotiedotuspisteillä. Pienemmät nuorisotiedotuspisteet tulivat kolmeen kirjastoon: Hammaslahdelle, Outokumpuun ja Rantakylään. Etäpisteet nimettiin LUNA- satelliiteiksi. (Möttönen 2009.)

"Hankkeen tavoitteena oli luoda moniammatillinen ja palveluiltaan monipuolinen nuorisotiedotuspiste Joensuun pääkirjastoon sekä pienet nuorisotiedotuspisteet Joensuun seudun kuntien muihin kirjastoihin". (Möttönen 2009.)

Tiedotuspisteiden verkoston keskipisteenä toimii Joensuun pääkirjaston nuorisotiedotuspiste Luna, joka tarjoaa nuorille tietoa ja apua heidän elämäänsä liittyvissä asioissa niin internetin, paperimateriaalin kuin aikuistenkin kautta. Muissa kirjastoissa nuorisotiedotuspiste on pienempi ja niiden sisältö koostuu pääasiassa Internet-pisteestä ja paperimateriaalista. Nuorten tieto ja -neuvontapiste Luna suunniteltiin yhdessä nuorten, yhteistyökumppaneiden, kirjaston työntekijöiden sekä ohjausryhmän jäsenten kanssa. (Möttönen 2009.)

Nuorisotiedotuspiste Lunaan hankittiin tietokone nuorten käyttöä varten sekä ilmoitustaulu erilaisia esitteitä ja mainoksia varten. Tietomateriaaleja Luna -pisteessä onkin esillä ilmoitustauluilla, esitetelineissä sekä hyllyssä. Nuorten toiveiden mukaan pisteessä ei ole tarjolla kansiokaupalla paperimateriaalia, ja tieto pyritään pitämään ajankohtaisena niin, että ajankohtaiset esitteet ovat aina esillä. Tietokone mahdollistaa Internetin hyödyntämisen, ja kaikissa Internetse-laimissa aloitussivuna onkin Pohjois-Karjalan nuorten foorumi ponunet.fi. (Möttönen 2009.) Tiedotuskeskukset tarjoavat useita eri palveluita kuten tietoa, tiedotusmateriaalia, keskusteluja ja opastusta, neuvontaa sekä Internetin käyttömahdollisuuden. Lisäksi tarjolla on nuorten ohjausta oikean tiedonlähteen luokse, silloin kun nuorisotiedotuskeskus ei itse pysty tarjoamaan kyseessä olevaa palvelua. (Timonen-Verma ym. 2003, 6.)

Joensuussa nuorisotiedotuspistettä ylläpitävät Joensuun nuorisotoimi sekä Joensuun pääkirjasto. Joensuun nuorisotoimi on yksikkö, joka tuottaa nuorisopalveluita kaikille alle 29-vuotiaille kuntalaisille. Nuorisotoimi kannustaa nuoria har-

rastustoimintaan ja vapaa-ajanviettoon. Joensuun nuorisotoimi tukee erilaisilla avustuksilla järjestöjen ja toimintaryhmien toimintaa. Keskeisenä menetelmänä on tarkoitus edistää nuorten elämän hallintaa, osallisuutta ja kansalaisaktiivisuutta yhdessä koulu- ja sosiaalitoimen kanssa. Esimerkkinä tästä on nuorisovaltuusto, joka on toiminut Joensuussa vuodesta 1999 ja koostuu vaaleilla valituista 20 nuoresta. (Nuorisotyö Joensuussa 2010.) Hankkeen tavoitteena olikin lujittaa kuntien nuorisotoimien ja seutukirjaston yhteistyötä nuorille tarjottavien palveluiden osalta. Kirjasto tarjoaa oppimisympäristönä nuorille jo tutun paikan hakea tietoa arjen kysymyksiin. Palveluverkon harventuessa kirjastot ovat etenkin pienemmissä taajamissa nuorille tavallinen ajanviettopaikka, ja näin ollen luonnollinen vaihtoehto on viedä nuorisotyön osaamista ja menetelmiä myös sinne. Tällä toiminnalla tuetaan myös kirjastopalveluiden monipuolista kehittymistä ja moniammatillista yhteistyötä. (Möttönen 2009.)

Nuorisotiedotuspiste Luna on sijoitettu Joensuun pääkirjastolle, koska yksi kirjaston tehtävistä on mediakasvatus. Mediakasvatuksen tehtävä on edistää tietoyhteiskuntavalmiuksia sekä sosiaalista vahvistumista ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa toimintaa. Kirjaston mediakasvatuksen tehtävä on tarjota yleisivistystä ja kehittää sitä moniulotteisemmaksi niin, että se mahdollistaa kriittisten tulkintojen, ymmärtämisen ja mediatajun kehittymisen. (Verho 2009, 15.) Tämän vuoksi mielestäni onkin erityisen tärkeää tutkia nuorisotiedotuspisteiden toimivuutta ja sen tiedon laatua, jota tiedotuspisteet sisältävät. Tietoa voi kyllä olla tarjolla paljon ja kattavasti, mutta jos tieto ei ole ymmärrettävässä muodossa tai nuori ei osaa soveltaa saamaansa tietoa omaan elämäänsä, tieto on turhaa.

3.2. Ponunet.fi

Ponunet.fi sivuston tarkoituksena on antaa nuorille väyliä eri tiedonlähteille. Sivujen tarkoituksena on antaa nuorille mahdollisuus itse etsiä tietoa Internetistä tai oman paikkakunnan eri toimijoilta. Sivustolta löytyy myös tietoa nuorten kanssa toimiville kohdasta: työkalupakki ja Intra-info. (Ponunet.fi, Tietoväylä 2010.)

Nuorille tarkoitettut tiedonhakukanavat on listattu Ponunet -sivustolle. Aihealueita ovat muun muassa:

- Opiskelu, jossa on linkkejä eri koulujen ja oppilaitosten etusivulle,
- Maailmalle, joka antaa linkkejä vaihtoon lähdöstä ja au pair- toiminnasta,
- Asuminen, jota klikkaamalla paljastuu asumiseen liittyviä linkkejä,
- Työelämä, joka taas antaa linkkejä työnhakuun, kesätöihin ja jopa yrittäjyyteen,
- Raha, josta saa vinkkejä oman talouden hoitamiseen,
- Minun ja meidän terveys kohdasta löytyy asiaa liikunnasta, ravinnosta sekä päihde- ja mielenterveysongelmista ja niihin liittyviä linkkejä ja vinkkejä,
- Ihmissuhteet ja seksi kohdasta löytyy tietoa ehkäisystä, raskaudesta ja parisuhteesta ja
- Asevelvollisuudesta löytyy perustietoa ja on mahdollista myös hakea tarkennettua tietoa. (Ponunet.fi, Tietoväylä, 2010.)

Ponunet.fi sivusto on laaja tiedonhakukanava, josta nuorten on helppo löytää luotettavaa tietoa nopeasti.

3.3. Ristiriitainen Internet

Nuorisotiedotus- ja neuvontatyössä on kyse uuden teknologian käyttöönottamisesta tiedotustyöhön, sekä nuorten kasvun tukemisesta (Timonen-Verma ym. 2003, 27). Elämme tietoyhteiskunnassa ja siellä elämiseen vaadittavat tiedot ja taidot asettavat paineita nuorelle kansalaiselle. Monet nuoret ovat kuitenkin etevämpiä Internetin käyttäjiä kuin heidän vanhempansa, ja nuoret osaavatkin etsiä tietoa Internetistä nopeammin kuin monet muut ikäluokat. (Fedotoff 2007, 411.)

Internet on täynnä monenlaista tietoa, mutta kukaan ei ole kertomassa nuorille, kuinka tietoa voi käyttää tai soveltaa omassa elämässä. Tiedon määräkin on niin valtava, että nuorten on vaikea omaksua saamaansa tietoa. Nuorten, varsinkin niiden, joiden on vaikea tunnistaa oikea tieto epäolennaisesta tiedosta, on helpompi tyytyä valmiiksi annettuihin ratkaisuihin ja vastauksiin. Tämän

vuoksi monien kuntien nuorisostrategioissa uuden nuorisolain myötä on nostettu esille nuorille tarkoitettut tietopalvelut. Opetusministeriön toiminta- ja taloussuunnitelmassa oli vuosille 2006–2009 asetettu tavoite nuorten tieto- ja neuvontapalveluiden kehittäminen niin, että palvelut olisivat kaikkien nuorten ulottuvilla. (mt., 2007, 411.) Internetiä käytetään muutenkin kuin tiedonhakukanavana tai viihdettä tarjoavana välineenä. Monet nuoret pitävät Internetin avulla yhteyttä ystäviinsä ja luovat jopa itse uusia sisältöjä verkkoon. Internetissä nuorella on mahdollisuus ilmaista itseään, tunteitaan ja ajatuksiaan. Netti on uusi ajanviettopaikka, jossa voi muun muassa tavata muita ihmisiä, jutella, pelata yksin tai yhdessä sekä opiskella. Internetissä pystyy siis tekemään lähes kaikkea maan ja taivaan välillä. (Haasio 2007, 8.)

Kirjastoa on aina pidetty tiedon, kulttuurin ja viihteen välittäjänä ja ajan saatossa kirjastojen rooli on muuttunut yhä monipuolisemmaksi (mt., 2009, 15). Kirjasto voikin tarjota nyt nuorisotiedotus ja -neuvontapisteiden avulla nuorille mediakasvatusta ja näin kehittää nuorten medianlukutaitoa.

”Medialukutaito tarkoittaa median eri lajien tunnistamista ja kykyä analysoida kriittisesti median vaikuttamistapoja. Medialukutaito on perinteisen lukutaidon laajennus, johon kuuluvat audiovisuaalisen ilmaisun vastaanottotaidot sekä kriittinen itsenäisyys median käytössä ja mediasisältöjen tulkinnassa.” (Kuutti 2006, 134.)

Mediakasvatuksen tehtävänä on myös opettaa eri medioiden kohtuullista käyttöä. (Sallmén 2009, 9-10.) Mediakasvatuksesta tai sen tehtävästä ei olla aivan yksimielisiä, mutta mediakasvatuksen tehtävä kirjastoissa on edistää kansalais- ja tietoyhteiskuntavalmiuksia, sosiaalista vahvistumista ja antaa nuorille tukeaa tulla aktiivisiksi kansalaisiksi. Mediakasvatuksen tarve kasvaa sitä mukaa, kun mediakulttuuri sekä tieto- ja viestintäteknologia kehittyvät. (mt., 2009, 15.) Tieto- ja viestintäteknologian kehittyessä löytyy yhä enemmän tietoa Internetistä ja tämä tendenssi näkyy myös kirjastoissa. Pienimmissäkin kirjastoissa on käytössä yleisöpäätteitä, ja kirjasto tarjoaa tukea ja opetusta ATK-asioissa. Kirjastoissa Internetin käyttö on ilmaista, ja tästä syystä myös nuoret käyttävät yleisöpäätteitä innokkaasti. Nuorille tietokoneen tai Internetin käyttö ei ole mikään sen kummempi juttu, vaan se on käytännössä lähes samankaltainen asia kuin tele-

vision avaaminen. (Pervalo 2007, 81–82.) Nuoret käyttävätkin tietokoneita useammin viihde- kuin hyötykäytössä, ja he pitävät Internetin kautta sosiaalisia kontakteja yllä sähköpostitse tai keskusteluohjelmien kautta. Nuoret menevät harvoin kirjastoon tietokoneille vain tekemään läksyjä. Internetin käyttö viihdetarkoitukseen onkin hyväksyttävää, sillä myös monet kirjastosta lainattavat kirjat, elokuvat, ynnä muut kulttuurituotteet on tarkoitettu lähinnä vain viihdykkeeksi, jonka parissa voi rentoutua. (mt., 2007, 82.)

Median ja Internetin suosio on nostanut myös vanhempien huolen pinnalle. Median ja Internetin pelätään haittaavan lasten ja nuorten kehitystä, ja lasten ja nuorten median käyttöä pidetään usein turhana. Aikuiset ajattelevat helposti, että lapset ja nuoret käyttävät Internetiä vain pelataksaan väkivaltaisia pelejä. Niitä pelataankin paljon, mutta myös pelaaminen on taitolaji. Pelaajana lapsi ja nuori on toimija eikä pelkästään vastaanottaja ja pelaamiseen liittyy yhteistoinnallisuutta, osaamista, oppimista sekä erilaisten keinojen ja koodien hallintaa, joka jää monesti aikuisilta huomaamatta. (Pohjola 2007, 179.) Mielestäni Internetissä ja virtuaalimaailmassa on paljon hyviä asioita, mutta Internetistä löytyy myös paljon huonoakin. Nuorille on tarpeellista antaa ohjeita Internetissä ja virtuaalimaailmassa liikuttaessa. Nyky-yhteiskunnassa, jossa suurin osa asioista pohjautuu mediaan tai virtuaalimaailmaan on hyvä, että nuoria neuvotaan ja tuetaan media- ja virtuaalimaailmassa. Nuoret tarvitsevan jonkun, joka heitä ohjeistaa liikkumaan media- ja virtuaalimaailmassa ja jonkun joka osaa kertoa myös niistä vaaroista, mitä ne sisältävät.

Internet sisältää valtavasti erilaista tietoutta, ja turvaudummekin yhä useammin Internetiin, kun haluamme löytää jotain tiettyä tietoa. Tietoa etsiessämme voimme turvautua monenlaisiin tiedonhakukanaviin, joita ovat esimerkiksi: sauhaku, aihehakemisto ja erikoishaut. Internetin laajan tietomäärän vuoksi monille siitä onkin tullut ensisijainen tiedonhakukanava, ja Internet on korvannut perinteiset lähteet. Etsittävä tieto löytyy Internetistä nopeasti, mutta tiedon luotettavuudesta ei voi aina olla varma. Painettu tieto on kuitenkin yhä hyvä tiedonhankinnan väylä. Varsinkin Internetistä tietoa etsittäessä on syytä olla hyvin lähdekriittinen. (Haasio 2009, 85.)

3.4. Nuorten osallisuus

Osallisuudella tarkoitetaan kansalaisten mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnan ja elinympäristön kehittämiseen sekä päätöksentekoon. Osallisuus perustuu Suomen lainsäädäntöön ja se mainitaan useissa julistuksissa esimerkiksi perustuslaissa, nuorisolaissa ja kuntalaissa. (Valtikka 2010.)

Perustuslaki:

- ”2 §: *Kansanvaltaan sisältyy yksilön oikeus osallistua ja vaikuttaa yhteiskunnan ja elinympäristönsä kehittämiseen.*
- 6 §: *Lapsia on kohdeltava tasa-arvoisesti yksilöinä, ja heidän tulee saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti.*
- 14§: *Julkisen vallan tehtävänä on edistää yksilön mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnalliseen toimintaan ja vaikuttaa häntä itseään koskevaan päätöksentekoon”. (Perustuslaki 2010.)*

Osallisuuteen kuuluu oikeus saada tietoa itseä koskevista suunnitelmista, päätöksistä, ratkaisuista, toimenpiteistä ja niiden perusteluista. Siihen kuuluu myös mahdollisuus ilmaista oma mielipiteensä ja vaikuttaa edellä mainittuihin asioihin. Ilman osallistumista myös vaikuttaminen on mahdotonta, koska jos henkilö ei ole päässyt asioiden käsittelyyn mukaan, eikä ole saanut niistä tietoa, ei asioihin voi näin ollen vaikuttaakaan. Osallistuminen on toimintaa, jossa osallisuus konkretisoituu. (Oranen 2010.) Osallistava toiminta on toimintaa, jossa nuoret asettavat itse tavoitteita, pohtivat eri ratkaisuja, tekevät päätöksiä, toteuttavat ja kantavat vastuun tekemisistään. Nuoren sitoutumista toimintaan kasvattaa se, että nuori pääsee itse osallistumaan asian suunnitteluun, saamaan ja ottamaan asiasta vastuuta sekä nuoren saama täysivaltainen jäsenyys. Tämä kasvattaa kiinnostusta toimintaa kohtaan, ja näin ollen toiminnan tuloksetkin paranevat. Toiminnalla ja osallisuudella voidaan saada aikaan nuorissa, heidän elämässään tai heidän elinympäristössään muutoksia. (Itä-Suomen lääninhallitus 2010.)

Osallisuus on sana, joka usein esiintyy erilaisissa asiapapereissa. Osallisuus sanana onkin tullut hyväksytyksi käsitteeksi politiikan kentällä, mutta sen merki-

tys vaihtelee käyttötilanteen mukaan ja osallisuuden määrittely ei ole aina kovin täsmällistä. Osallisuutta on myös tutkittu monelta kannalta, mutta silti osallisuudelle ei ole osattu antaa täsmällistä ja yleisesti hyväksyttyä määritelmää. Tilanne on jossain määrin ongelmallinen, koska näin laajan käsitteen avulla voidaan perustella minkälaista politiikkaa hyvänsä. (Gretschel & Kiilakoski 2007, 10.) Osallisuutta voi määritellä kuvaamalla sen vastakohtia tai niitä epäkohtia, joita osallisuutta edistävillä hankkeilla on tarkoitus vähentää. Tällöin sitä määritellään kuvaamalla, mitä se ei ainakaan ole. Samalla voidaan nähdä osallisuuspuheen poliittinen luonne: on asioita, joita osallisuuspuheella pyritään poistamaan. Osallisuutta voidaan tarkastella välinpitämättömyyden, osattomuuden, syrjäytymisen ja vieraantumisen vastakohtina. (mt., 2007,10.) Kokemus osallisuudesta tuottaa halua vaikuttaa ympäristöön ja olla osa sitä. Tällöin sen yksi vastakohta on välinpitämättömyys, tunne että oman ympäristön toiminta on yhdentekevää. Tämä johtaa vaikuttamisen haluttomuuteen. Välinpitämättömyyden huomaa monesti ihmisten asenteesta: mitään ei kannata tehdä, koska yksilöllä on niin olemattomat vaikutusmahdollisuudet ja isot päätökset tehdään aina jossain muualla. Edellä mainittu asenne ei luo pohjaa osallistuvalla yhteiskunnalle eikä kansalaisuudelle. Välinpitämättömyyden ja kyynisyyden murtaminen on tärkeää, koska välinpitämätön ihminen ei ole kiinnostunut yhteisön asioista, eikä pidä tehtyä panostaan hyvinvoinnin eteen tärkeänä. (mt., 2007,11.)

Tästä syystä nuorille on järjestetty mahdollisuuksia vaikuttaa ja tulla mukaan nuorisotiedotuspiste Lunan suunnitteluun. Vuosi sitten syksyllä 2009 nuoria pyydettiin mukaan ”pleissitiimeihin” jossa nuorille annettiin mahdollisuus kertoa omia mielipiteitään ja ehdotuksiaan, mutta ketään ei saapunut paikalle. Lopulta 16.10.2009 järjestettiin ”Raatomoraati” Joensuun pääkirjastolla ja mukaan osallistui 5 tyttöä ja yksi poika ja nuoret olivat iältään 13-vuotiaita. Raatomoraadissa käsiteltiin kirjaston ajankohtaisia asioita, aineiston hankintaa ja nuorten palveluita, sekä suunniteltiin nuorisotiedotuspistettä. Keväällä järjestettiin uusi tapahtuma, jossa nuorilta kysyttiin heidän mielipiteitään nuorisotiedotuspiste Lunasta. (Möttönen 2009.)

Nuorisotiedotuspiste Lunan yksi tavoite on nuorten osallistaminen esimerkiksi tekemällä sisältöä Lunaan heitä itseään kiinnostavista aiheista, joita toiset nuoret voisivat käyttää hyväksi (Möttönen 2009). Osallistumisen eri muodot voivat

tarjota nuorille mahdollisuuksia yhteiskunnalliseen kiinnittymiseen, uuden poliittisen toimijuuden löytämiseen sekä myös itsetunnon kohentamiseen. Kuitenkin harvalla nuorella on osaamista ja voimavaroja täysipainoiseen osallistumiseen. Jokainen nuori tarvitsee jonkinlaista tukea ja onnistumisen kokemuksia, ja tässä nuorisotyöllä on tärkeä tehtävä. (Horelli ym. 2007, 217.) Nuorisolaissa (72/2006) osallistumisella tarkoitetaan nuorten mahdollisuuksia osallistua nuorisotyöhön ja nuorisopolitiikkaan liittyvien asioiden valmisteluun, ja tämän lisäksi ”nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa”. (mt., 2007, 217.) On tärkeää nähdä nuoret vastuullisina kansalaisina ja tämän vuoksi on tärkeää ottaa nuoria enemmän ja enemmän mukaan heidän oman yhteisönsä toimintaan. Nuoret haluavat ilmaista mielipiteitään ja he haluavat osallistua paikallisesta toiminnasta kansainväliseen toimintaan. Mahdollisuus osallistumiseen on oltava aktiivista eikä minäänlaista osallistumista saa sulkea pois. Nuorella tulee olla oikeus satunnaiseen, pitkäaikaiseen, spontaaniin sekä järjestäytyneeseen osallistumiseen. Nuorten osallistuminen ei saa pelkästään olla vain nuoren kuulemista ja mielipiteiden tiedustelua. Nuori täytyy ottaa myös mukaan päätöksentekoon. (Nuorten osallistuminen toimintaan 2001.)

4. TUTKIMUKSENI TAUSTAT JA TAVOITTEET

”Kysy aina minulta, jos et ymmärrä jotakin, minä tiedän kaiken, millä on tekemistä meren kanssa.” -Muumipappa-

Tässä luvussa kerron tarkemmin kuinka toteutin tutkimukseni ja mitä menetelmiä käytin tutkimukseni tulosten saamiseksi. Luvussa on myös enemmän tietoa aineiston keruutavasta ja aineiston analysoinnista.

Joensuun pääkirjasto ja nuorisotoimi haluavat kehittää nuorisotiedotuspiste Lunaa enemmän nuorten toiveita vastaavaksi ja helppokäyttöisemmäksi. Nuorten mielipide on tärkeä nuorisotiedotuspiste Lunan kehittämisessä, koska nuoria halutaan mukaan kehittämään Lunaa, ja nuorten osallistaminen on yksi tärkeimmistä tavoitteista nuorisotiedotuspiste Lunassa.

4.1. Tutkimuksen tavoitteet ja tehtävä

Tutkimuksen tavoitteena on saada nuorilta tietoa siitä, onko nuorisotiedotuspisteitä markkinoitu tarpeeksi hyvin ja mistä nuori on saanut tiedon olemassa olevasta nuorisotiedotuspisteestä. Tavoitteena on myös saada nuorilta tietoa siitä, onko nuorisotiedotuspiste Lunassa tarpeeksi tietoa sekä siitä, mikä tieto on turhaa ja tai mitä tietoa puuttuu.

Tutkimuksessa myös kartoitetaan Lunan toimivuutta ja sitä, onko tiedotuspisteellä tarpeeksi tietoa sekä onko se helposti löydettävissä. Nuorisotiedotuspisteen toimijat eli Joensuun Pääkirjasto ja - Nuorisotoimi haluavat tietää, mitkä tiedon etsintätavat nuoret kokevat mielekkäiksi. Halutaanko Luna -pisteelle erilaisia esitteitä, kansioita tai jopa henkilö, jolta voi kysyä apua. Kyselyllä kartoitetaan myös, onko nuorisotiedotuspiste toimiva tiedonhakukanava vai tarvitaanko jotain muutoksia ja jos tarvitaan, niin millaisia.

Viimeisenä tutkimusongelmana on nuorisotiedotuspisteen sisältö. Haluavatko nuoret, että nuorisotiedotuspisteeltä löytyvä tieto on ammattilaisten tuottamaa vai halutaanko, että tieto on toisten nuorten tuottamaa. Lisäksi toivotaan perusteluja vastauksille.

Tutkimusongelmiini sain vastaukset nuorilta kyselylomakkeen avulla. Lomakkeessa on nuorisotiedotuspistettä koskevia kysymyksiä sekä tarkentavia kysymyksiä. Tarkoituksena on saada nuorten rehellinen mielipide nuorisotiedotuspisteestä ja siitä, kuinka sitä pitäisi heidän mielestään kehittää. Kyselylomakkeessa on sekä avoimia kysymyksiä että suljettuja kysymyksiä. Laadullisiin kysymyksiin nuoret ovat vastanneet omin sanoin. Nämä kysymykset koskivat sitä, millaisen nuorisotiedotuspisteen he haluavat. Tämä on tärkeä tieto kehittäessä nuorisotiedotuspistettä.

4.2. Tutkimusmenetelmät

Kyselylomakkeessa (Ks. LIITE 1.) on strukturoituja ja avoimia kysymyksiä kattavien vastausten saamiseksi. Strukturoiduilla tutkitaan sitä, minkä kanavan

kautta nuoret ovat saaneet tietoa nuorisotiedotuspisteestä eniten ja tarvitseeko nuorisotiedotuspiste Lunaa markkinoida enemmän nuorille. Tulosten perusteella toimijat osaavat tarvittaessa tehostaa nuorisotiedotuspiste Lunan markkinointia ja saavat tiedon siitä, mitä kanavaa käyttäen tieto Lunasta menee parhaiten nuorten korviin.

Valitsin tiedonkeruumenetelmäksi kyselylomakkeet, koska kyselylomakkeen avulla saadaan vastaajilta tarkat vastaukset, joita on helpompi analysoida, se nopeuttaa tulosten käsittelyä ja vastaajien on helppo vastata kyselylomakkeen valmiisiin kysymyksiin (Holopainen & Pulkkinen 2002, 39). Kyselylomakkeessani on kysymyksissä vastausvaihtoehdot, jotta vastaajien on helpompi vastata kysymyksiin. Laitoin lomakkeeseen vastausvaihtoehdot myös siksi, että pyrin minimoimaan vastausvirheet. Vastausvirheitä syntyy helposti silloin, kun tutkija yrittää tulkita vastaajien epätäsmällisiä tai epämääräisiä vastauksia (mt., 2002, 39).

Nuorisotiedotuspisteen tärkein osa-alue on sisältö ja sitä haluttiin tutkia sekä laadullisesti että määrällisesti. Haluttiin tietoa siitä, mitä tietoa nuoret etsivät ja tarvitsevat eniten ja siitä, onko tieto tarpeeksi hyvin esillä ja onko tieto kattavaa. Nuorisotiedotuspisteen yhtenä tavoitteena on osallisuus ja osallisuutta saadaan nuorisotiedotuspisteelle siten, että nuoret itse tuottavat sisältöä toisille nuorille. Halutaan selvittää, haluavatko nuoret tuottaa itse sisältöä nuorisotiedotuspisteelle vai halutaanko etsiä ammattilaisten tuottamaa tietoa.

Tutkimusmenetelmäksi valitsin kvantitatiivisen tutkimuksen, koska tutkimuksessa halutaan tietää Lunan käyttäjien määrä sekä se, onko tiedotuspisteessä tarpeeksi sellaista tietoa, mitä nuoret tarvitsevat. Tutkimukseni kohderyhmänä ovat nuoret, jotka ovat Lunan käyttäjiä tai potentiaalisia Lunan käyttäjiä. Valitsin tutkimukseeni harkinnanvaraisen näytteen kaikista Luna-pistettä käyttävistä nuorista. (mt., 2002, 27.) Nuorisotiedotuspisteen perusjoukkoa ei tunneta, joten tutkimuksessa on mahdotonta tehdä yleistyksiä, jotka sopivat perusjoukkoon. Kyselylomakkeet olivat Joensuun pääkirjaston nuorisotiedotuspisteellä toukokuusta 2010 elokuuhun 2010 ja vastauksia sain 14 kappaletta.

Valitsin otantatutkimuksen, koska se on edullisempi kuin kokonaistutkimus, koska kokonaistutkimuksessa kustannukset olisivat nousseet korkeiksi eikä se olisi ollut taloudellista. Otantatutkimus myös vie vähemmän aikaa kuin kokonaistutkimus, ja kokonaistutkimuksesta olisi tullut liian laaja. Kokonaistutkimuksessa olisin joutunut ottamaan jokaisen 7-9 luokkalaisen Joensuussa asuvan nuoren tutkimukseeni, eikä minulla olisi ollut resursseja siihen, eikä se myöskään olisi ollut tarkoituksen mukaista. (mt., 2002, 28.) On myös mahdollonta selvittää kaikkien nuorisotiedotuspiste Lunaa käyttävien nuorten yhteystiedot ja lähettää heille kyselylomakkeet, joten kyselyyn vastanneet nuoret ovat näyte suuremmasta käyttäjäryhmästä.

Tutkimuksen toteutin paperisella kyselylomakkeella jossa oli 14 erilaista kysymystä. Kyselylomakkeessa oli suljettuja kysymyksiä, mutta joukossa oli muutama avoin kysymys. Näihin kysymyksiin oli kuitenkin useimmiten jätetty vastamatta. Pysin tekemään kyselylomakkeesta mahdollisimman tiiviin ja yksinkertaisen, koska vastaajien on helpompi vastata kyselylomakkeeseen jossa on 14 kysymystä kuin lomakkeeseen jossa on 40 kysymystä. Sain myös tilaajilta toiveen, ettei kyselylomake olisi liian pitkä ja monimutkainen. Kirjastolla vastanneiden nuorten kesken arvoisin myös elokuvalippupaketin, joka sisälsi kaksi elokuvalippua elokuvateatteri Tapioon. Toivoin tämän palkinnon lisäävän nuorten motivaatiota vastaamiseen.

Kyselylomakkeeni koostui suurimmaksi osaksi monivalintakysymyksistä (Ks. LIITE 1.), jossa kartoitin nuorten tiedonhakekeinoja, mikä tieto nuoria kiinnostaa ja mistä nuoret haluavat tietoa etsiä. Kyselylomakkeessa oli myös kysymyksiä siitä, että käyttävätkö nuoret nuorisotiedotuspistettä, kuinka usein nuoret käyttävät Lunaa vai tietävätkö nuoret edes mikä nuorisotiedotuspiste Luna on. Lomakkeessa oli myös avoimia kysymyksiä siitä, millaisen nuorisotiedotuspisteen nuoret haluaisivat, jos saisivat suunnitella sellaisen itse.

Toisena tutkimusmenetelmänä käytin havainnointitutkimusta. Havainnointitutkimuksessa tarvittavat tiedot kerätään havainnoimalla tutkimuskohdetta. (Heikkilä 2008, 19.) Kirjaston henkilökunta havainnoi nuorisotiedotuspiste Lunan käyttäjiä viiden päivän ajan ja he pitivät päiväkirjaa siitä, kumpaa sukupuolta käyttäjät olivat, mitä käyttäjät tekivät Luna-pisteellä ja mihin aikaan pisteellä oli eniten

käyttäjiä. Valitsin tämän tutkimusmenetelmän kyselylomakkeiden rinnalle, koska Luna-pisteen havainnointi tukee kyselylomakkeella saatuja vastauksia. Havainnointi ei ole kuitenkaan aivan paikkansapitävä, koska työntekijät tekivät sitä työnsä ohella ja tästä syystä he eivät aina ehtineet havainnoida nuorisotiedotuspiste Lunan käyttäjiä. Havainnoinnissa selvisi, että nuorisotiedotuspistettä käytetään päivittäin ja käyttäjien määrä vaihtelee kolmesta käyttäjästä jopa seitsemään käyttäjään. Havainnoissa käy ilmi, että perjantaina on ollut eniten käyttäjiä nuorisotiedotuspiste Lunassa.

4.3. Tutkimusongelmat

Sain opinnäytetyöni aiheen Joensuun pääkirjastolta ja Joensuun nuorisotoimelta. Nuorisotoimella ja kirjastolla on yhteishanke Luna nuorisotiedotuspiste, joka on ollut käytössä noin puolitoista vuotta. Luna perustettiin Joensuun pääkirjaston nuorten osastolle 14.2.2009. Nuorisotoimi ja kirjasto halusivat kuulla nuorten mielipiteitä Lunasta ja nuorten mielipiteiden pohjalta nuorisotoimi ja kirjasto aikovat ryhtyä kehittämään Lunaa. Kirjaston ja nuorisotoimen kanssa mietittiin yhdessä kysymyksiä kyselylomakkeeseen ja esille nousi selkeästi kolme tutkimusongelmaa. Tutkimuksen tarkoituksena on saada nuorilta itseltään vastaus kysymyksiin kyselylomakkeen (Ks. LIITE 1.) avulla.

4.3.1. Lunan toimivuus

Ensimmäisenä tutkimusongelmana on se, millä tavoin nuorisotiedotuspiste vastaa Lunan käyttäjien tarpeita. Kirjasto ja nuorisotoimi halusivat tietää, että onko Luna-pisteellä tarpeeksi sitä tietoa, mitä nuoret etsivät ja onko se nuorten mielestä selkeästi esillä. Tarkoituksena oli myös selvittää, onko pisteellä ylimääräistä tietoa ja onko pisteellä olevaa tietoa tarpeeksi.

Nuorisotiedotuspiste Lunaa halutaan kehittää nuorten toiveita vastaavaksi, jotta pisteelle saataisiin enemmän käyttäjiä sekä parantaa Lunan toimivuutta helpottamalla tiedon etsintää.

4.3.2. Nuorten tietoisuus nuorisotiedotuspiste Lunasta

Toisena tutkimusongelmana on, tietävätkö nuoret mikä nuorisotiedotuspiste Luna oikeastaan on, ja mistä nuori on saanut tiedon Lunasta. Tämä tieto on tärkeä jatkomarkkinointia ajatellen. Tieto siitä, mistä nuoret ovat saaneet tiedon Luna -pisteestä helpottaa kanavoimaan markkinoinnin oikeaan paikkaan, ja näin se tavoittaa helpommin myös niitä nuoria, jotka eivät vielä käytä Lunaa eivätkä tiedä mikä se on.

4.3.3. Lunan palveluiden käyttö

Kolmantena tutkimusongelmana on, kuinka paljon nuoret käyttävät Lunan palveluja. Tutkimuksen avulla halutaan tietää, kuinka usein nuoret käyvät Luna-pisteellä ja kuinka monta nuorta siellä käy. Tuloksista selviää, onko nuorisotiedotuspiste tarpeenmukainen ja saako nuorisotiedotuspiste Lunaan enemmän käyttäjiä tämän tutkimuksen tulosten perusteella tehtävien kehitystöiden kautta.

4.4. Tutkimuksen luotettavuus

Ensimmäinen edellytys tutkimustulosten luotettavuudelle on se, että tutkimus on tehty tieteelliselle tutkimukselle asetettujen kriteerien mukaisesti. Mittauksen luotettavuutta tai hyvyttä kuvataan kahdella eri käsitteellä: validiteetti ja reliabiliteetti. Nämä muodostavat yhdessä mittarin kokonaisluotettavuuden. Tutkimustuloksen luotettavuutta alentavat kuitenkin erilaiset virheet, joita syntyy aineistoa hankittaessa. Virheitä voivat olla käsittelyvirheet, mittausvirheet, peitto- ja kattovirheet sekä otantavirheet. (Heikkilä, 2008,185.)

Otantatutkimukseen liittyy aina otantavirhe johtuen otannasta ja myös usein kadon aiheuttamaa vääristymää. Tutkimukseen voi tulla myös peittovirhe, jos tutkittavasta perusjoukosta ei ole ajan tasalla olevaa rekisteriä tai luetteloa. (mt., 2008, 186.) Tutkimuksen luotettavuutta voi heikentää peittovirhe, koska nuorisotiedotuspiste Lunan käyttäjistä ei ole luetteloa tai rekisteriä jonka avulla kaikki käyttäjät voisi tavoittaa.

Validiteetti kuvaa sitä, onko onnistuttu mittaamaan juuri sitä, mitä pitikin mitata. Kysely- ja haastattelututkimuksissa siihen vaikuttaa ensisijaisesti se, kuinka hyvin kysymykset ovat onnistuneet ja voidaanko niiden avulla saada ratkaisu tutkimusongelmaan. (mt., 2008, 186.) Kyselylomakkeen kysymys 7 (Ks. LIITE 1) ”Mitä tietoa etsit Lunasta” oli huonosti toteutettu niin kuin aiemmin jo mainitsin. Mielipideasteikon vuoksi tuloksista ei tullut täysin luotettavia, sillä nuoret olivat vastanneet suurimpaan osaa kohdista jokseenkin samaa mieltä tai jokseenkin eri mieltä. Tulokset eivät anna täysin paikkaansa pitävää tietoa. Kysymyksestä olisi tullut luotettavampi, jos vastausvaihtoehtoina olisi ollut selkeät kyllä ja ei vastaukset. Tästä syystä kysymykseen ei saatu juuri sitä vastausta mitä kysymyksellä haettiin.

Reliabiliteetti mittauksessa määritellään kyvyksi tuottaa ei-sattumanvaraisia tuloksia. Tutkimuksen sisäinen reliabiliteetti voidaan todeta mittaamalla sama tilastoyksikkö useampaan kertaan. Jos tulokset ovat samat, niin mittaus on reliabeeli. Tutkimuksen ulkoinen reliabiliteetti tarkoittaa, että mittaukset ovat toistettavissa muissakin tutkimuksissa ja tilanteissa. (mt., 2008, 186.)

Jos reliabiliteetti on puutteellinen, se johtuu yleensä satunnaisvirheestä. Satunnaisvirheitä aiheuttavat otanta sekä erilaiset mittaus- ja käsittelyvirheet. Tulosten tarkkuus riippuu useimmiten otoksen koosta. Mitä pienempi otos, sitä sattumanvaraisempia tuloksia saadaan, esimerkiksi epätarkkaa tietoa keskiarvon paikkansapitävyydestä. (mt., 2008, 187.) Tutkimukseeni osallistui vähän nuoria, joka vaikeutti tutkimuksen tekemistä sekä aiheutti epäluotettavuutta tutkimustuloksiin.

Tutkimusraportissa tulisi arvioida koko tutkimuksen luotettavuutta käytettävissä olevien keinojen avulla. Tutkimuksen luotettavuuden kannalta on tärkeää, että otos on edustava ja tarpeeksi suuri. Vastausprosentin tulee olla korkea ja kysymysten mitata oikeita asioita. (mt., 2008, 188.) Tutkimukseeni vastausprosentin suuruutta koko käyttäjäkuntaan on vaikea arvioida, koska ei ole olemassa tarkkaa tilastoa siitä, kuinka paljon nuorisotiedotuspiste Lunassa käy nuoria. Suuntaviivaa antavia tuloksia Lunan käyttäjien määrästä saadaan kirjastohenki-

lökunnan pitämästä havainnointipäiväkirjasta jossa ilmenee, että nuorisotiedotuspiste Lunassa nuoria käy päivittäin noin 4-5 kappaletta.

Vaikka sainkin tutkimukseeni vähänlaisesti vastauksia (n=14), olivat tulokset silti hyvin samansuuntaisia, kun aiemmin tehdyssä tutkimuksessa, johon osallistui neljä Joensuulaista koulua. Tutkimuksen olivat tehneet Pohjois-karjalan ammattikorkeakoulun opiskelijat Annika Saariaho ja Taru Uimonen. Tulokset olivat siis verrannollisia toisiinsa ja mielestäni tästä syystä tutkimustani voidaan pitää pätevänä. Tutkimuksesta saatuja tuloksia ei kuitenkaan voida verrata muihin nuorisotiedotuspisteisiin, koska vastaukset ovat tulleet nuorilta jotka ovat käyneet Luna-pisteellä.

4.5. Tutkimuksen eettisyys

Ennen kuin nuoret vastasivat kyselyyni, he lukivat kyselylomakkeessa olevan saateen (Ks. LIITE 2.), jossa kerrottiin, miksi tällainen tutkimus tehdään, ja että heidän vastauksiaan ei voida tunnistaa muiden vastausten joukosta.

Tutkimuksessani yksittäistä vastaajaa on mahdotonta tunnistaa tai yhdistää kenenkään. Olen käsitellyt vastauslomakkeita luottamuksellisesti, eikä kukaan muu ole nähnyt täytettyjä lomakkeita. Keräsin myös vastaajilta yhteystietoja palkinnon arvontaa varten ja yhteystiedot ovat hävitetty niin, ettei vastaajien yhteystietoja voi ulkopuoliset niistä saada.

Analysoinnissa on otettu huomioon kaikki vastaukset sekä havainnoinnilla saamat tulokset, eikä mitään vastauksia ole muutettu tai jätetty analysoimatta. Olen pyrkinyt tekemään tutkimusta puolueettomasti kaikkien näkökulmat ja vastaukset huomioon ottaen.

4.6. Aineiston hankinta ja tulosten hyödynnettävyys

Sain tutkimukseeni aineistoa kyselylomakkeiden avulla sekä havainnoinnilla. Tutkimuksen aineistoa saatiin näin kerättyä kattavammin, kuin että olisi käyttänyt pelkästään jompaakumpaa menetelmää.

Kyselylomakkeet

Tavattuani opinnäytetyön tilaajat ja kirjallisuuteen perehtymisen jälkeen aloin laatimaan kyselylomaketta. Tein alustavan kyselylomakkeen saatujen tietojen perusteella ja näytin lomaketta vastaavalle lehtorille sekä opinnäytetyön tilaajille. Muutosehdotusten jälkeen muokkasinkin lomaketta ja sain siitä uudelleen palautetta. Lomakkeeseen valitsin suljettuja eli vaihtoehdot antavia kysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä. Kysymyslomakkeessa oli kaksi avointa kysymystä, joissa pyydettiin nuoria kuvailemaan, kuinka nuori haluaisi itse muuttaa nuorisotiedotuspiste Lunaa.

Pääasiallisesti keräsin tutkimusaineiston kyselylomakkeilla. Kyselylomakkeet sijoitin Joensuun pääkirjastolle, jolloin sain vastauksen Lunassa käyneiltä nuorilta. Lunassa oli vastauksille palautuslaatikko johon nuoret ovat voineet täytetyt lomakkeet laittaa.

Tavoitteenani oli saada kaikki vastaukset huhti–toukokuun aikana Joensuun pääkirjastolta, mutta vastauksia tuli yllättävän vähän. Lomakkeet olivat Joensuun pääkirjaston nuorisotiedotuspisteellä toukokuun 2010 puolesta välistä elokuun 2010 alkuun ja vastauksia sain 14 kappaletta. Tulosten vähyyden vuoksi päätimme, että kirjaston henkilökunta havainnoi Lunan käyttäjiä, kumpaa sukupuolta käyttäjät ovat, mitä he tekevät ja mihin aikaan tiedotuspisteellä on eniten kävijöitä.

Tutkimuksen tueksi sain myös aiemmin tehdyn pienemmän tutkimuksen tulokset. Tutkimuksen ovat tehneet kaksi Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun opiskelijaa Annika Saariaho ja Taru Uimonen. Tutkimus koski Ponunetin käyttöä ja sen tunnettuutta, mutta myös nuorisotiedotusta. Vertasin silloisia tuloksia uusiin tuloksiin ja pohdin mistä erot johtuvat tai jos eroa ei ole, mistä se johtuu. Analysoin vastaukset ja tulosten perusteella teen kehittämissuhteita, kuinka Lunasta saisi enemmän nuorten toiveita vastaavan. Kehittämissuhteet annoin Joensuun pääkirjastolle sekä nuorisotoimelle ja he tekevät muutokset Lunaan, jos niitä tarvitaan.

Tutkimusteni tulokset ovat hyödynnettävissä nuorisotiedotuspiste Lunan kehittämistä varten ja uskon, että nuorisotiedotuspiste Luna saa tutkimuksestani hyödyllistä tietoa siitä, mitä nuoret Lunasta etsivät ja mitä tietoa sieltä vielä puuttuu. Tutkimuksen tuloksia voi hyödyntää jatko-kehittämistä ajatellen erittäin hyvin, koska tutkimus on tehty ainoastaan Lunan kehittämistä varten.

Tutkimuksen tuloksia ei mielestäni voi yhdistää muihin nuorisotiedotuspisteisiin, koska olen tutkimuksessa keskittynyt vain Joensuun seudun kirjastolla sijaitsevaan nuorisotiedotuspisteeseen ja sen käyttäjäkuntaan. Tuloksia voi tietysti vertailla muiden nuorisotiedotuspisteiden kanssa ja katsoa onko tulosten välillä millaisia eroavaisuuksia tai yhtäläisyyksiä ja vaikuttaako nuorten asuinkunta heidän intresseihinsä. Nuorisotiedotuspisteissä on samansuuntaista toimintaa ja tulosten keskinäinen vertailu voisi olla hyvä idea, koska silloin voisi saada uusia vinkkejä Joensuun nuorisotiedotuspisteen kehittämiseen.

Havainnointi

Tutkimukseen aineistoa hankittiin myös havainnoimalla. Havainnoinnin tarkoituksena on tarkkailla tutkimuksen kohdetta ja tehdä siitä muistiinpanoja. (Metsämuuronen 2000, 43.) Joensuun pääkirjaston lasten ja -nuortenosaston henkilökunta havainnoi nuorisotiedotuspiste Lunaa viikon ajan. Päädyimme tähän ratkaisuun siksi, että jos olisin istunut koko päivän viikon ajan nuorisotiedotuspisteellä, eivät nuoret olisi välttämättä tulleet sinne ollenkaan. Kirjastotyöntekijät ovat luonnollinen osa nuorisotiedotuspistettä, jonka vuoksi heidän oli helpompi pitää havainnointipäiväkirjaa kuin minun.

4.7. Ristiintaulukointi-menetelmä

Valitsin tutkimustulosteni analysointimenetelmäksi ristiintaulukoinnin. Sillä selvitetään kahden luokitellun muuttujan välistä yhteyttä ja sitä, millä tavoin ne vaikuttavat toisiinsa. Muuttujat ovat samassa taulukossa niin, että toinen on sarakemuuttuja ja toinen on rivimuuttuja. Ristiintaulukon ruuduissa olevat solufrekvenssit kertovat, kuinka monta tietyn ominaisuuden omaavaa yksilöä aineistossa on. Sarakemuuttujaksi yleensä valitaan selittävä muuttuja (syy) esimerkiksi

sukupuoli, ikä jne. ja rivimuuttujaksi valitaan riippuva muuttuja (seuraus). (Heikkilä 2008, 210.) Valitsin menetelmäksi ristiintaulukoinnin, koska sillä voi selvittää esimerkiksi tyttöjen ja poikien eroja kiinnostuksen kohteista, kuinka tyttöjen ja poikien Lunan käyttö eroaa toisistaan ja se, kuinka ikä vaikuttaa Lunan käyttöön ja asioiden mielekkyyteen. Ristiintaulukoinnilla on helppo havainnoida tuloksia ja tulokset ovat näin ymmärrettävässä muodossa. Tutkimuksessa on tärkeä selvittää tyttöjen ja poikien erot, jotta nuorisotiedotuspiste Lunasta saadaan molempia käyttäjäryhmiä miellyttävä.

5. TUTKIMUSVASTAUSTEN ANALYSOINTI

“Jokaisesta laineesta, joka kuolee rantaa vasten, syntyy pieni laulu johonkin näkinkenkään” -Muumipeikko-

Tutkimuksen analysoinnissa päätin käyttää SPSS 15.0 -ohjelmaa ja analysointimenetelmäksi valitsin ristiintaulukoinnin. Tulosten analysoinnin tarkoituksena on saada mahdollisimman tarkat tiedot vastuksista, jotta kehittäminen on tarkoituksenmukaista ja tapahtuu tutkimuksen perusteella.

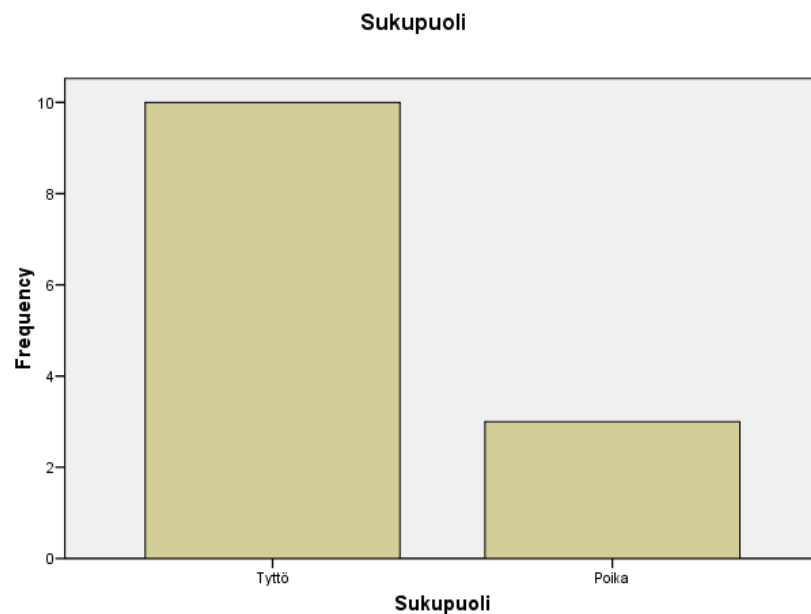
5.1. Nuorisotiedotuspiste Lunan käyttäjät

Lunan käyttäjäkuntaa kartoitettiin annettujen vastausten perusteella. Nuorisotiedotuspiste Lunan käyttäjistä ei ole rekisteriä tai listaa, joten tuloksissa voi olla peittovirhe. Kirjaston henkilökunta suoritti pyynnöstäni tutkimusta myös havainnoimalla Lunan käyttäjiä viikon ajan. Havainnoin avulla saimme suuntaviittaa siitä, että kuinka paljon nuoria nuorisotiedotuspisteellä käy viikon aikana.

Kyselylomakkeeni olivat siis toukokuusta 2010 elokuuhun 2010 nuorisotiedotuspiste Lunassa ja vastauksia sain yhteensä 14. Lomakkeita nuorisotiedotuspisteellä oli 30 kappaletta. Vastausmäärä on aika pieni, mutta suhteuttamalla sen havainnoinnin perusteella saamiin tuloksiin vastausten perusteella saamat tulokset ovat paikkansapitäviä.

Kyselylomakkeessa haluttiin tietää vastaajan sukupuoli (kuvio 1.) ja tähän kohtaan oli vastannut neljästätoista nuoresta kolmesta, eli tuloksesta puuttuu yksi

vastaaja. Enemmistö vastaajista oli tyttöjä, ja tyttöjen vastauksia tuli 10 kappaletta kun taas pojat olivat selvästi vähemmistönä 3 kappaleen vastausmäärällä. Tuloksesta ei kuitenkaan vielä pysty sanomaan, että tytöt käyttävät enemmän nuorisotiedotuspiste Lunaa kuin pojat. Voi olla mahdollista, että tytöt osallistuvat mieluummin tutkimuksen tekemiseen kuin pojat, koska näin asia yleensä on.

Kuvio 1. Vastaajien sukupuoli.

Havainnoinnissa ilmeni, niin kuin jo aikaisemmin mainitsin, käyttäjien määrä vaihteli päivittäin. Tiistaina 31.8.2010 nuoria oli nuorisotiedotuspisteellä vain kolme, kun perjantaina 3.9.2010 nuoria oli käynyt nuorisotiedotuspiste Lunassa seitsemän. Torstaina nuorisotiedotuspisteellä oli vierailut 5-6 oppilasta 6 luokalta. Koululuokka oli tullut lainamaan luettavaa ja oppilaat olivat menneet Luna – pisteelle selailemaan valitsemaan kirjoja.

Tutkimukseen osallistuneista vastaajista suurin osa on ollut 13- vuotiaita, joista tyttöjä on ollut 3 kun taas poikia yksi. Vähiten vastaajia on ollut 12-, 15–17- vuotiaissa (kuvio 2.)

		Ikä							Total
		12	13	14	15	16	17	19	12
Sukupuoli	Tyttö	1	3	2	0	1	1	2	10
	Poika	0	1	1	1	0	0	0	3
Total		1	4	3	1	1	1	2	13

Kuvio 2. Vastaajien ikä sukupuolittain.

Taulukosta (kuvio 2.) voi nähdä, että vastaajista nuorisotiedotuspiste Lunaa käyttävät eniten 13-vuotiaat nuoret ja etenkin tytöt. Vastaajien ikäjakauma oli yllättävän suuri, koska nuorin vastaajista oli 12- vuotias ja vanhin 19 vuotias. Luulen suuren ikäjakauman johtuvan esimerkiksi siitä, ettei opiskelijoilla ole omaa tietokonetta ja tästä syystä myös aikuiset käyttävät nuorisotiedotuspiste Lunaa. Vastauksista huomaa, että nuorin vastaaja on ollut 12-vuotias ja uskon tähän vaikuttavan sen, että nuorisotiedotuspiste Luna on sijoitettu lehtinurkka-ukseen jossa nuoremmat käyttäjät käyvät lukemassa lehtiä. Kuitenkin suurin osa vastaajista oli 13-vuotiaita ja vastaajien iän keskiarvoa tarkasteltaessa tulokseksi tuli noin 15 vuotta. Vastauslomakkeista kuitenkin yhdestä puuttui ikä, joka tuo yhden puuttuvan tiedon tutkimukseeni. Tulokseen varmasti vaikuttaa se, että nuorisotiedotuspiste Lunaa on markkinoitu aikaisemmin Joensuun yläkouluille ja sen vuoksi suurin osa Lunaa käyttävistä nuorista on yläkouluiäisiä.

Ikä		
N	Valid	13
	Missing	1
Mean		14,76923

Kuvio 3. Vastaajien iän keski-arvo.

Taulukosta (kuvio 3.) voi nähdä, että kolmeentoista lomakkeeseen ikä oli merkittynä ja yhdestä lomakkeesta se puuttui. Vastaajien iän keskiarvoksi näiden tulosten perusteella tuli 15 vuotta.

Vuonna 2007–2008 tehtiin tutkimus Ponunet.fi sivustoon liittyen, ja tutkimuksessa selvitettiin myös, minkä ikäisille nuorisotiedotusta pitäisi suunnata. Tutkimukseen osallistui neljä Joensuulaista koulua. Tutkimuksessa ilmeni, että enemmistö vastaajista oli selkeästi sitä mieltä, että nuorisotiedotusta tulisi suunnata 13–19 vuotiaille nuorille. (Saariaho & Uimonen 2009.) Tutkimukseni tulos on siis verrannollinen aikaisemmin tehtyyn tutkimukseen.

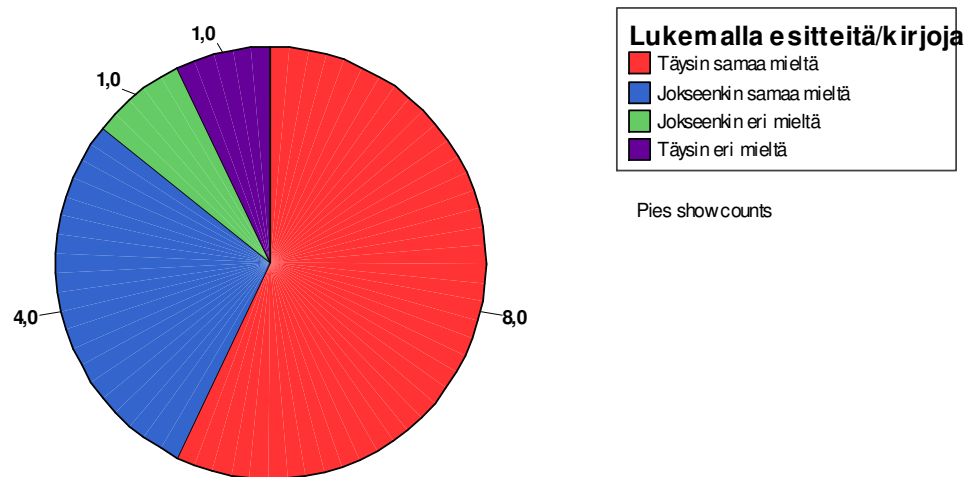
Kuusi vastaajista ilmoitti, ettei käytä nuorisotiedotuspiste Lunaa (kuvio 4.) ja yhdessä vastauksessa oli kirjoitettu lisäkommentti ”pitäisi alkaa käyttämään”. Suurin syy siihen, ettei vastaaja käytä nuorisotiedotuspistettä on se, ettei ole koskaan kuullut Lunasta. Vastausten perusteella kyselyyn osallistuneet nuoret eivät myöskään koe sitä tarpeelliseksi tai he etsivät tiedon muualta. Nuoret etsivät itse tiedon Internetistä ja uskon tämän vaikuttavan Lunan suosion heikkouteen.

		Miksi et ole käyttänyt nuorisotiedotuspiste Lunaa?		
		En ole kuullut siitä	En koe sitä tarpeelliseksi	Etsin tiedon muualta
Sukupuoli	Tyttö	2	1	1
	Poika	1	1	0
Total		3	2	1

Kuvio 4. Miksi ei käytä nuorisotiedotuspiste Lunaa.

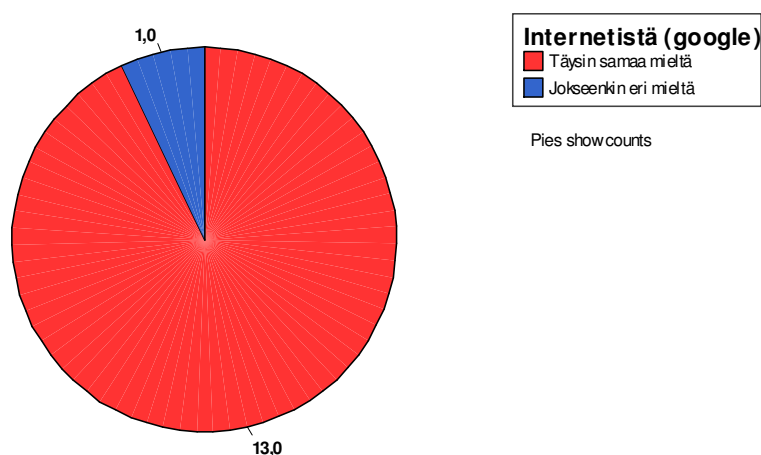
5.2. Nuorten tiedonhankintamenetelmät

Tutkimukseni tarkoituksena oli selvittää, kuinka nuoret hankkivat tietoa mieluiten, jotta nuorisotiedotuspisteelle pystytään valitsemaan oikeat tiedonhakumenetelmät. Vastausten avulla nuorisotiedotuspiste Lunasta voidaan karsia turhat asiat pois ja lisätä niitä tiedonhakukanavia, jotka nuoria oikeasti kiinnostavat ja mitä nuoret käyttävät.

Kuvio 5. Nuoret etsivät tietoa esitteistä tai kirjoista.

Tutkimukseni vastauslomakkeiden saatujen vastausten perusteella tulokseksi tulivat, että nuoret etsivät tietoa mieluiten esitteistä tai kirjoista, kahdeksan vastanneista nuorista oli täysin samaa mieltä ja neljä nuorista oli jokseenkin samaa mieltä. Vastaajista vain kaksi oli sitä mieltä, ettei halua etsiä tietoa esitteistä tai kirjoista (kuvio 5.). Havainnointitutkimuksen tuloksena on, että nuoret lukevat nuorisotiedotuspisteellä paljon lehtiä sekä nuorisotiedotuspisteellä olevia esitteitä. Suurin osa nuorista, jotka lukivat lehtiä ja esitteitä Luna pisteellä olivat tyttöjä, mutta tutkimuksesta huomaa että myös pojat tekivät sitä.

Kuvio 6. Nuoret hakevat tietoa Internetistä.

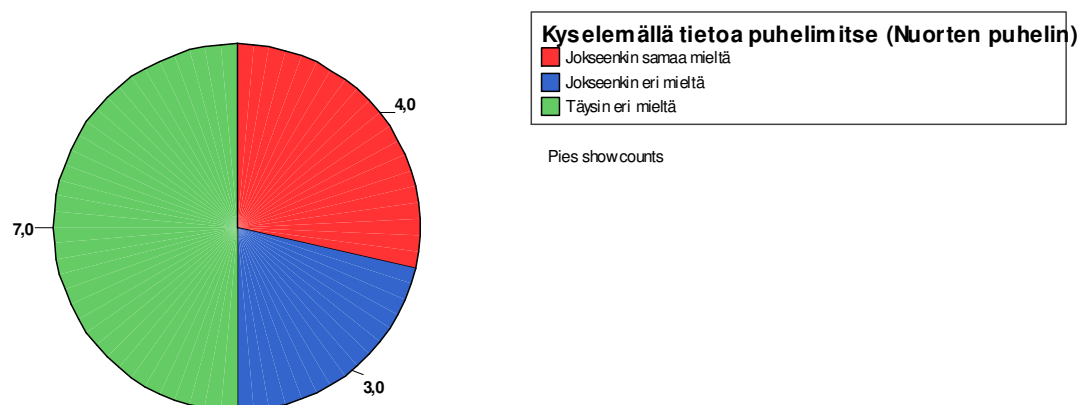
Suurin osa vastaajista etsii kuitenkin tietonsa Internetistä esimerkiksi Googlen avulla (kuviota 6.). Vastaajista jopa 13 oli täysin samaa mieltä siitä, että etsivät tietonsa Internetistä. Kirjastohenkilökunnan suorittaman havainnoinnin perusteella nuoret viihtyvät eniten Luna-pisteellä tietokoneella. Havainnointitutkimuksen tuloksen mukaan nuorisotiedotuspiste Lunan tietokoneella on lähes jatkuvasti joku. Havainnoinnissa ei kuitenkaan tutkittu sitä, mitä nuoret koneella tekevät, koska se olisi ollut liian työlästä ja myös nuorten kannalta epämiellyttävää. Suurin osa tietokoneella olleista nuorista oli poikia.

		Tyttö	Poika
Internetistä (google)	Täysin samaa mieltä	9	3
	Jokseenkin eri mieltä	1	0
Total		10	3

Kuvio 7. Nuoret hakevat tietoa Internetistä. Tyttöjen ja poikien välinen ero.

Tytöillä ja pojilla ei ole eroavaisuuksia tiedonhankintamenetelmissä, koska kaikki pojat ja tytöt 9 ovat täysin samaa mieltä siitä, että he etsivät tietonsa mieluiten Internetistä (kuviota 7.). Vain yksi vastaaja (tyttö) on ollut sitä mieltä, että ei halua etsiä tietoa Internetin välityksellä.

Nuoret pitävät vähiten mielekkäänä tiedonhakumenetelmänä etsiä tietoa puhelimitse, esimerkiksi Nuorten puhelimesta (kuvio 8.). Vastaajista seitsemän ei käytä puhelinta tiedonhakuvälineenä ja kolme vastaajista vastasi tiedonhaun mielekkyyteen, että jokseenkin erimieltä. Ainoastaan neljä vastaajaa oli jokseenkin samaa mieltä.

Kuvio 8. Tiedonhankinta puhelimitse.

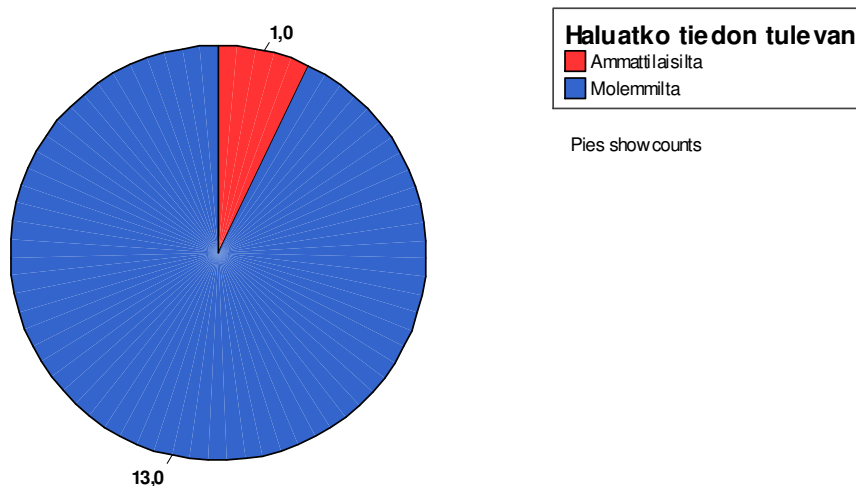
Kysyttäessä mieluisinta tiedonhakumenetelmää, ei tyttöjen ja poikien vastauksilla ole suurta eroa (kuvio 9.). Nuoret eivät etsi tietoa kyselymällä puhelimitse esimerkiksi Nuorten puhelimesta. Vastaajista jotka ovat poikia, ovat kaikki vastanneet olevansa täysin erimieltä kysyttäessä hankkivatko he tietoa puhelimitse esimerkiksi Nuorten puhelimesta. Vastaajista jotka ovat tyttöjä, on kolme ollut jokseenkin samaa mieltä, että hankkii tiedon puhelimen välityksellä. Vastaajista, jotka ovat tyttöjä, 4 on ollut täysin eri mieltä puhelimitse hankitun tiedon kanssa. Jokseenkin eri mieltä tytöissä on ollut 3 vastaajaa.

		Tyttö	Poika
Kyselymällä tietoa puhelimitse (Nuorten puhelin)	Jokseenkin samaa mieltä	3	0
	Jokseenkin eri mieltä	3	0
	Täysin eri mieltä	4	3
Total		10	3

Kuvio 9. Tiedonhankinta puhelimitse. Tyttöjen ja poikien välinen ero.

Internet on selkeästi suosituin tiedonhakukanava ja puhelimitse nuoret eivät mielellään hae tietoa. Myöskään sukupuolten välillä ei ollut suuria eroavaisuuksia. Myös aikaisemman tutkimuksen tuloksena, nuorten mieluisimpana tiedonhaunkanavana oli Internet ja sieltä edelleen eri kanavat, esimerkiksi Wikipedia ja Google.

Kyselylomakkeessa oli kysymyskohtana ”haluatko tiedon tulevan ammattilaisilta, toisilta nuorilta vai molemmilta” ja kuviosta 10 selviää että 13 vastaajista haluaa tiedon tulevan molemmilta. Perusteluina tähän on, että halutaan kuulla muiden nuorten kokemuksia sekä faktoja ammattilaisilta, halutaan tietää molempien mielipide asiasta sekä halutaan kuulla toisten nuorten käytännön kokemuksia, mutta kuitenkin lisänä ammattilaisen tuomaa tietoa, sekä toisten nuorten tuomia näkökulmia. Samat perustelut toistuivat 13 vastauslomakkeessa. Ainoastaan yksi vastaajista oli sitä mieltä, että haluaa tiedon tulevan vain ammattilaisilta.

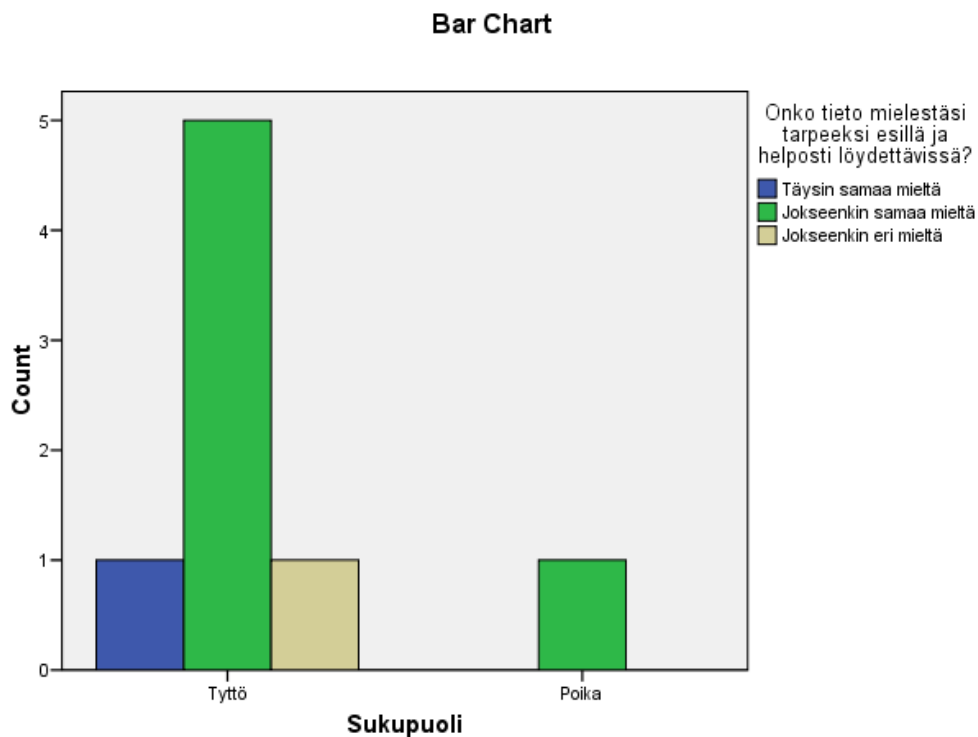
Kuvio 10. Keneltä nuoret haluavat tiedon tulevan.

5.3. Nuorten tiedontarve

Tutkimuksen avulla halusimme selvittää myös mitä tietoa nuoret nuorisotiedotuspiste Lunasta etsivät, ja onko vastaajien mielestä tieto tarpeeksi esillä ja hel-

posti löydettävissä. Vastauksia analysoidessa huomasi, että (Ks. LIITE 1.) kysymys 7. ”mitä tietoa etsit Lunasta”, ei ole parhaiten muotoiltu mielipideasteikon vuoksi. Tuloksesta olisi tullut selkeämpi sekä paikkaansa pitävämpi, jos mielipideasteikon tilalla olisi ollut selkeät kyllä ja ei vastaukset. Nuoret ovat selkeästi vastanneet eniten kahteen keskimmäiseen vaihtoehtoon (jokseenkin samaa mieltä ja jokseenkin eri mieltä) jotka eivät anna tarkkaa tietoa nuorten tiedon hausta.

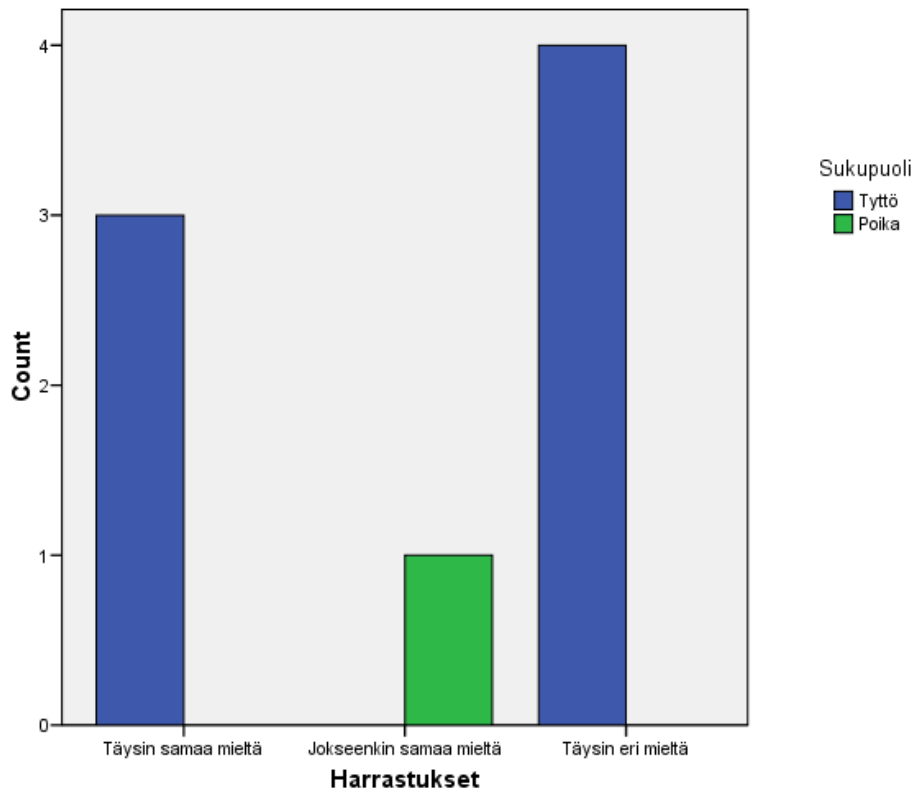
Vastauksia kysymykseen oli tullut kahdeksalta käyttäjältä ja tytöistä viisi oli sitä mieltä, että tieto on jokseenkin tarpeeksi esillä ja jokseenkin helposti löydettävissä (kuvio 11.). Täysin tyytyväisiä tiedon saatavuuteen oli ainoastaan yksi vastaajista. Vastaajista on vain yksi, joka on vastannut olevansa jokseenkin erimieltä.

Kuvio 11. Tiedon saannin helppous.

Tutkimukseen osallistuneiden vastaajien vastausten perusteella nuoret hakevat annetuista vaihtoehdoista nuorisotiedotuspiste Lunasta eniten tietoa harrastuksista, vapaa-ajasta sekä matkailusta. Vastaukset olivat kuitenkin hieman ristiriitaisia johtuen kyselylomakkeessa olleesta mielipideasteikosta (täysin samaa

mieltä, jokseenkin samaa mieltä, jokseenkin eri mieltä ja täysin eri mieltä). Harrastukset olivat kiinnostaneet kolmea vastaajaa, mutta neljä vastaajaa oli taas vastannut kuitenkin, ettei hae aiheesta tietoa (kuvio 12.).

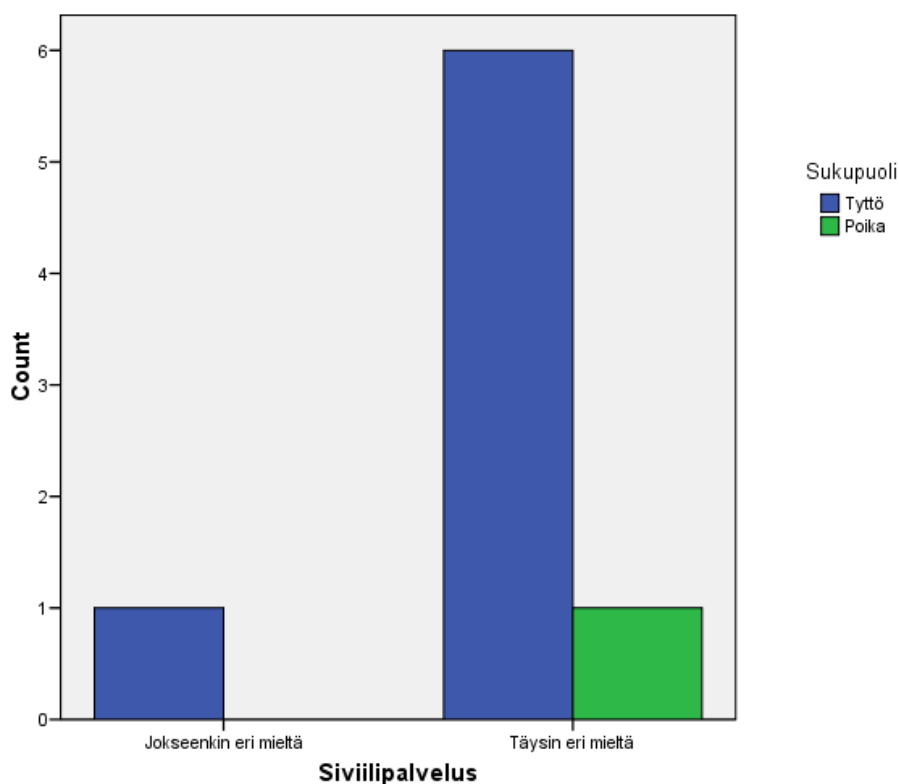
Kuvio 12. Mistä aiheista nuoret etsivät eniten tietoa: harrastukset.

Aikaisemmin tehdyn tutkimuksen mukaan nuoria kiinnosti eniten työ ja ura ja toiseksi eniten koulutus. (Saariaho ym. 2009.) Tutkimuksien tuloksien välillä on siis eroavaisuuksia. Aikaisemmin tehdyssä tutkimuksessa ei kuitenkaan käynyt ilmi vastaajien ikä, koska ikä vaikuttaa paljon vastauksiin ja mielenkiinnon kohteisiin.

VAPAA-AIKA		Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
Sukupuoli	Tyttö	2	2	2	1
	Poika	0	1	0	0
Total		2	3	2	1

Kuvio 13. Mistä aiheista nuoret etsivät eniten tietoa: vapaa-aika.

Nuoret etsivät myös tietoa vapaa-ajasta, joka on verrannollinen siihen, että nuoret etsivät Lunasta eniten tietoa harrastuksiin liittyen (kuvio 13.). Tulos on myös hieman ristiriitainen koska yksi vastaaja oli täysin eri mieltä ja kaksi vastaajaa jokseenkin eri mieltä, että ei etsi aiheesta tietoa.

Kuvio 14. Mistä aiheista nuoret etsivät vähiten tietoa: siviilipalvelus.

Nuoret etsivät tietoa vähiten siviilipalveluksesta (kuvio 14.), asevelvollisuudesta ja seksistä. Tähän vaikuttaa selvästi vastaajien sukupuoli ja ikä. Vastaajista tytöt eivät ole kiinnostuneita sellaisista enemmän poikia koskevistä aiheista, kuten asevelvollisuudesta tai siviilipalveluksesta. Tyttöjen ja poikien vastausten eroavaisuuksia on mahdotonta vertailla, koska kahdeksasta vastaajasta vain yksi vastaaja oli poika.

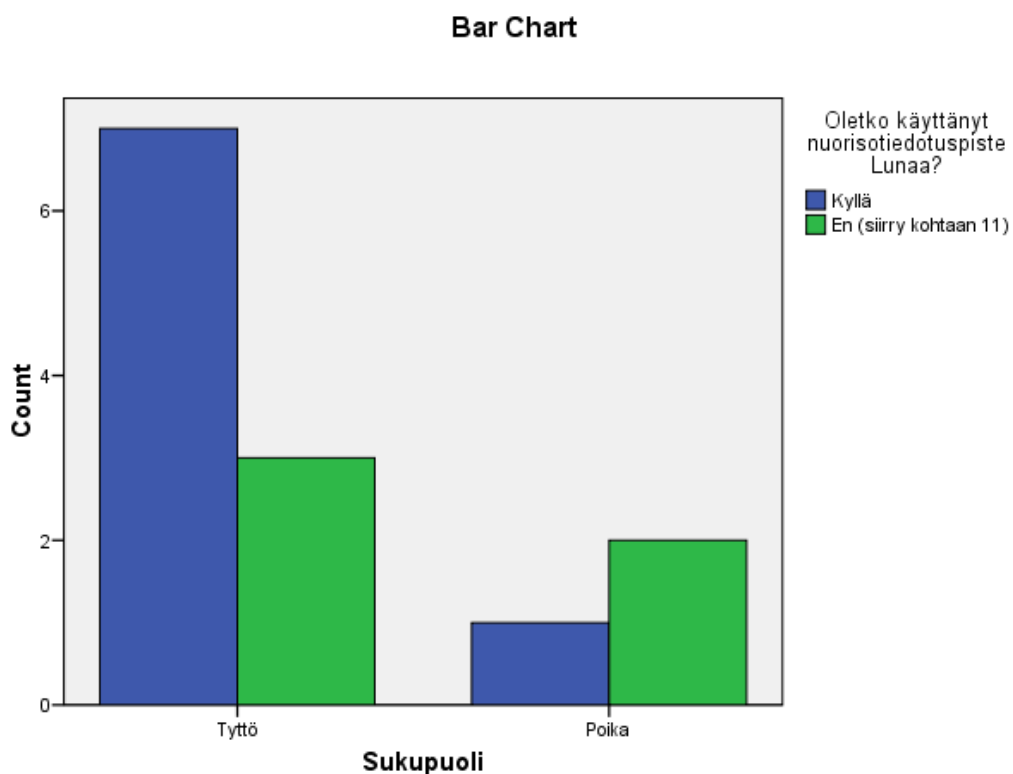
Kyselylomakkeen vastausten perusteella melkein näyttäisi siltä, etteivät nuoret etsi Lunasta juurikaan tietoa, koska suurin osa vastauksista painottui jokseenkin eri mieltä tai täysin eri mieltä kohtaan. Tulosten analysointi ja tulkinta on ristiriitaista, koska tutkimukseen tuli vähän vastauksia ja tämän vuoksi tulokset voivat olla väärässä, mutta havainnoinnin perusteella nuoret tekevät nuorisotiedotuspisteellä muutakin kuin etsivät tietoa. Mahdollista siis on kuitenkin, että tulokset

ovat oikeassa, että nuoret eivät etsi Luna -pisteeltä tietoa, vaan viettävät aikaansa siellä.

Kaikkiin vaihtoehtoihin oli tullut vastauksia, mutta tulokset olivat niin hajanaisia, ettei niiden esitleminen ole tavoitteen mukaista. Toinkin esille vain ne tulokset jotka erottuivat selkeästi vastausten joukosta.

5.4. Nuorisotiedotuspiste Lunan tunnettuus

Tutkimukseni tarkoituksena oli selvittää nuorten Lunan käyttöä, eli sitä, kuinka monet sitä käyttävät ja kuinka säännöllisesti. Kyselyyn osallistuneiden nuorten vastausinnostus oli huono, joten tulokset ovat vain suuntaa antavia eivätkä anna absoluuttista totuutta. Tulokset ovat kuitenkin saatu kerättyä nuorilta, jotka ovat käyneet nuorisotiedotuspiste Lunassa, joten tuloksista voidaan päätellä Lunan tunnettuus nuorten keskuudessa.

Kuvio 15. Nuorisotiedotuspisteen käyttö sukupuolittain.

Yksi tutkimukseni tavoitteista oli selvittää, kuinka paljon nuorisotiedotuspiste Lunalla on käyttäjiä ja minkälaisia eroja on tyttöjen ja poikien välillä. Kuviosta

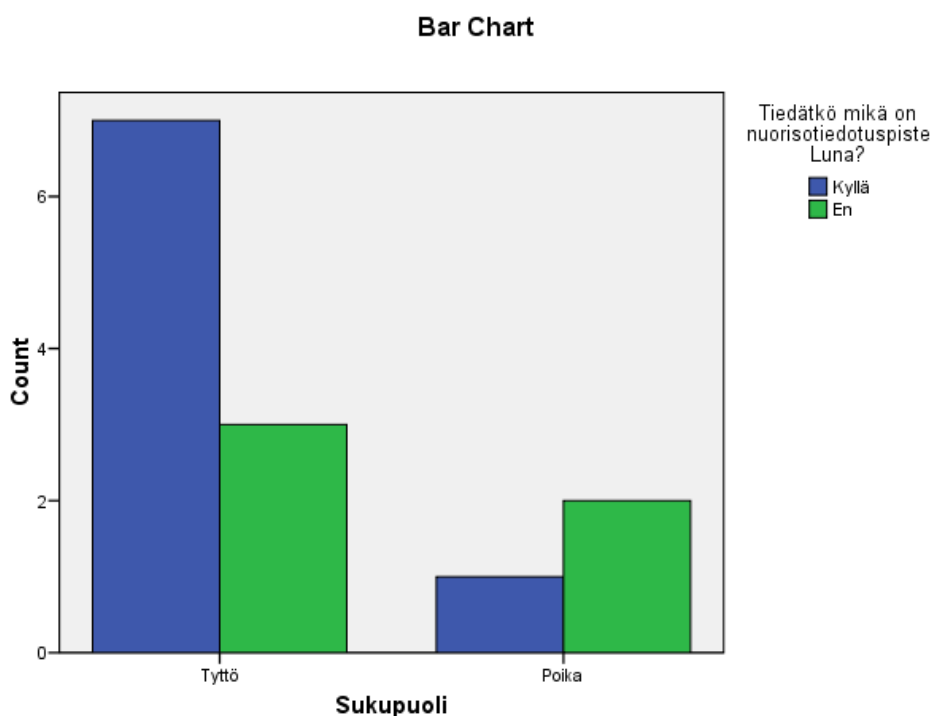
15. selviää, että kyselylomakkeiden perusteella nuorisotiedotuspiste Lunaa käyttävät tytöt enemmän kuin pojat, mutta on otettava huomioon se, että tutkimukseen osallistuneita poikia oli vain kolme. Tutkimustuloksissa tulee ottaa myös huomioon se, että tytöt saattavat vastata mieluummin tutkimuksiin kuin pojat ja tämä saattaa heikentää tutkimustuloksen luotettavuutta.

		Sukuoli		Total
		Tyttö	Poika	
Oletko käyttänyt nuorisotiedotuspiste Lunaa?	Kyllä	7	1	8
	En	3	2	5
Total		10	3	13

Kuvio 16. Tyttöjen ja poikien erot Lunan käytössä

Tutkimukseen osallistuneista 14 vastaajasta 7 tyttöä on käyttänyt nuorisotiedotuspiste Lunaa (kuvio 16.). Kolme tyttöä on sanonut, ettei ole käyttänyt nuorisotiedotuspiste Lunaa. Pojista sen sijaan vain yksi vastaaja sanoo käyttäneensä nuorisotiedotuspiste Lunaa ja kaksi poikaa taas ei ole käyttänyt. Kuviosta käy ilmi että yksi vastaus puuttuu koska vastaajien yhteisluku on 13 ja vastauslomakkeita palautui minulle 14.

Havainnoinnissa ilmenee, että nuorisotiedotuspiste Lunassa suurin osa kävijöistä on tyttöjä ja tämä on myös näkynyt saamistani vastauslomakkeista. Havainnointitutkimuksessa ei käy ilmi nuorten iästä, koska niitä olisi ollut liian vaikea selvittää ja en myöskään usko, että nuoret olisivat pitäneet iän kyselemisestä.

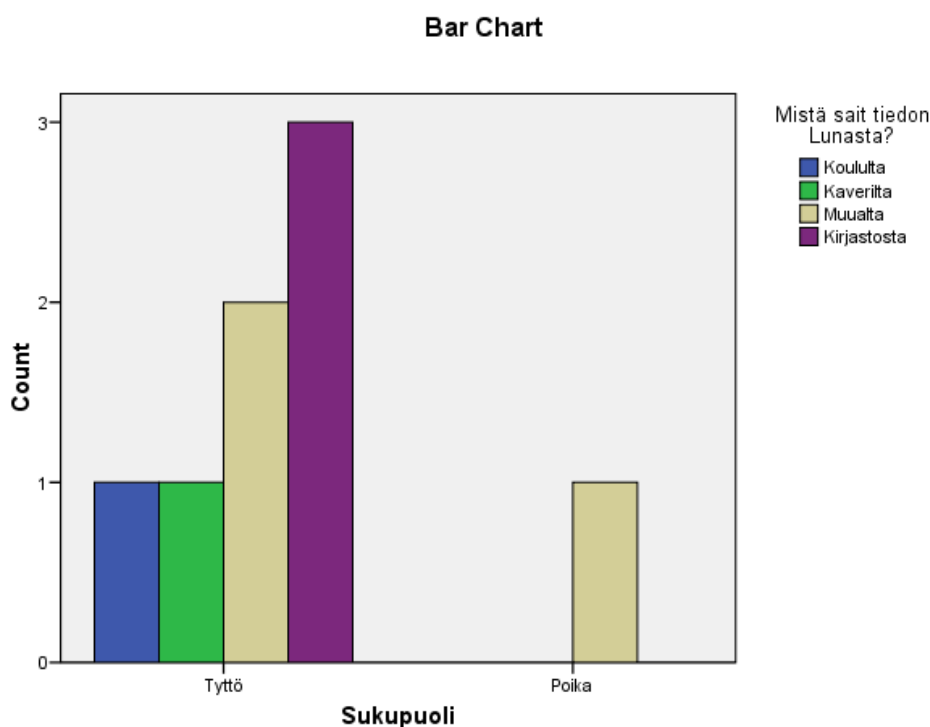
Kuvio 17. Nuorisotiedotuspiste Lunan tunnettuus.

Tutkimukseen tulleiden vastausten perusteella suurin osa vastaajista tiesi, mikä nuorisotiedotuspiste on (kuvio 17.). Poikien vastauksista näkyy selvästi, että enemmistö pojista ei kuitenkaan tiedä mikä nuorisotiedotuspiste Luna on. Tulokset ovat hyvin yhteneväisiä kuvion 4. kanssa. Vastauslomakkeissa nuorten vastaukset olivat välillä hieman ristiriitaiset, koska sama nuori on saattanut vastata että on käyttänyt nuorisotiedotuspistettä, vastaaja ei silti ole tiennyt mikä nuorisotiedotuspiste on. Tämä mielestäni johtuu siitä, etteivät nuoret tiedä nuorisotiedotuspiste Lunan tarkoitusta ja sen tavoitteita taikka sitä, että mitä varten nuorisotiedotuspiste on.

		Tyttö	Poika	Total
Kuinka usein käytät nuorisotiedotuspiste Lunaa?	Muutaman kerran viikossa	2	0	2
	Kerran viikossa	1	0	1
	Kerran kuussa	1	1	2
	Harvemmin	3	0	3
Total		7	1	8

Kuvio 18. Kuinka usein nuoret käyvät Lunassa.

Kuviosta 18 selviää, etteivät nuoret käy kovinkaan usein tai säännöllisesti Lunassa. Tulos ei kuitenkaan ole validi, koska ei-käyttäjät eivät ole vastanneet tähän kysymykseen ja siitä syystä kysymykseen on vastannut vain 8 nuorta 14 nuoresta. Kuitenkin tyttövastaajista kaksi on sanonut käyvänsä nuorisotiedotuspiste Lunassa muutaman kerran viikossa.

Kuvio 19. Mistä nuoret ovat saaneet kuulla Lunasta.

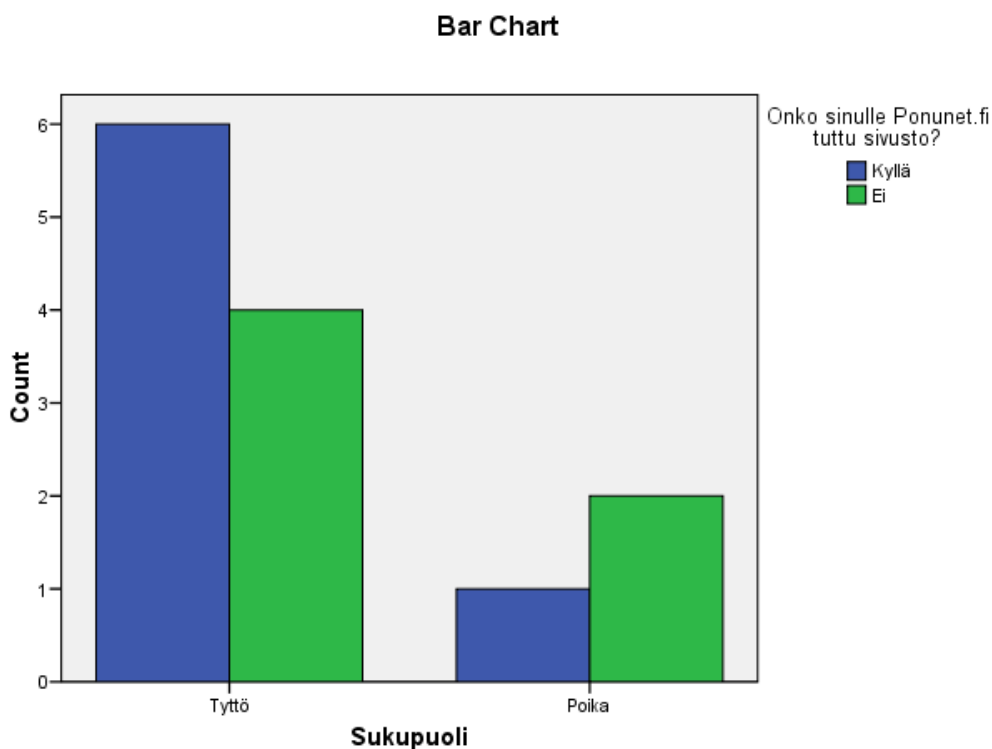
Kysyttäessä tutkimukseen osallistuneilta nuorilta, että mistä he ovat kuulleet nuorisotiedotuspiste Lunasta, tyttöjen osalta yleisin vastaus oli, että kirjastosta (kuvio 19.). Vastaajat ovat nähneet nuorisotiedotus Lunan käydessään kirjastolla. Kysymykseen oli vastannut vain yksi poika ja hän oli saanut tietää Lunasta nuorisotalolla. Muita nuorilta tulleita vastauksia siitä, missä on Lunasta kuullut, oli sanataideryhmä sekä se, että nuori on itse ollut mukana suunnittelemassa nuorisotiedotuspiste Lunaa tai on nähnyt sen kirjastossa. Kysymyksen on vastannut kahdeksan vastaajaa neljästätoista vastaajasta, koska ei-käyttäjät eivät ole ollenkaan vastannut kysymykseen.

		Mistä sait tiedon Lunasta?			
		Koululta	Kaverilta	Muualta	Kirjastosta
Sukupuoli	Tyttö	1	1	2	3
	Poika	0	0	1	0
Total		1	1	3	3

Kuvio 20. Mistä on saanut kuulla Lunasta; tyttöjen ja poikien ero.

5.4.1. Ponunet.fi -sivuston käyttö

Tutkimuksella haluttiin kartoittaa myös se, kuinka monet vastaajista käyttävät Ponunet.fi-sivustoa, joka toimii nuorten viidakkorumpuna eli on tiedottamisen interaktiivinen sivusto. Joensuun seudun nuorisotiedotuspisteillä olevien tietokoneiden etusivuna on kaikkialla Ponunet.fi.

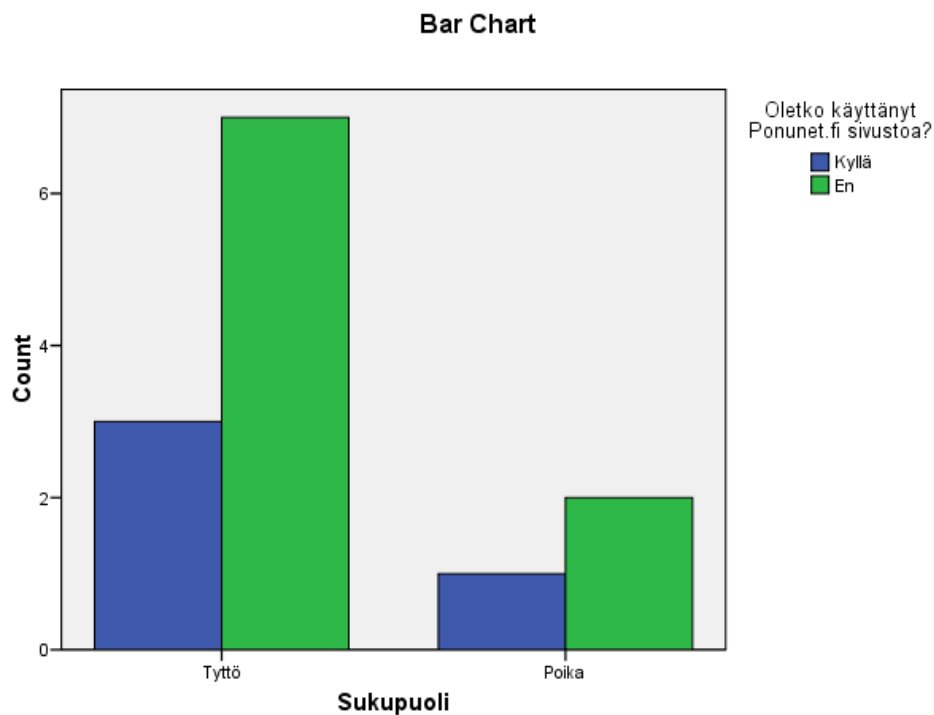

Kuvio 21. Ponunet.fi -sivuston tunnettuus.

Vastaajista 7 tietää mikä Ponunet.fi -sivusto on, kun taas 6 vastaajista ilmoittaa, ettei tiedä mikä sivusto on (kuvio 21.). Vastaajien kesken Ponunet.fi -sivuston tieto on jakautunut kohtalaisen tasan kahtia, puolet tietävät mikä sivusto on ja puolet eivät. Aikaisemmin tehdyn tutkimuksen tulokset olivat hyvin samansuuntaisia kuin suorittamani tutkimuksen tulokset (Saariaho 2009). Uskon tähän vaikuttavan sen, että nuorilla on muutenkin paljon erilaisia sivustoja, joilla he käyvät, eikä heidän mielenkiintonsa siksi enää riitä Ponunet.fi -sivustoon.

Tutkimuksella halusimme selvittää, kuinka paljon Ponunet.fi -sivustolla on käyttäjiä ja tutkimukseeni vastanneiden vastausten perusteella Ponunet.fi -sivustoa ei käytetä (kuvio 22.). Kysymykseen vastanneista 13 nuoresta neljä nuorta on käyttänyt Ponunet.fi sivustoa kun taas ei-käyttäjiä on yhdeksän kappaletta.

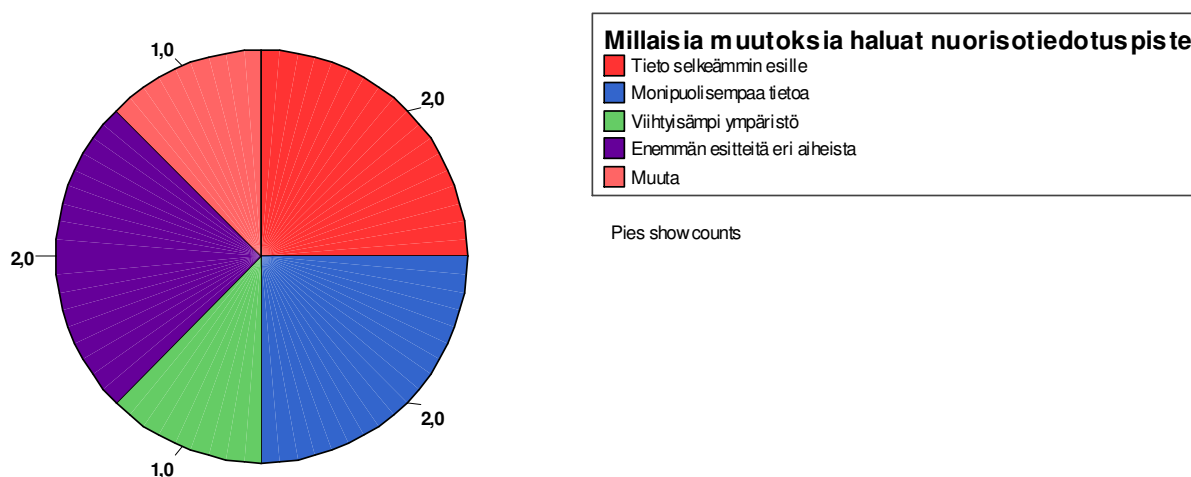
Kyselylomakkeilla saadut tulokset eivät kuitenkaan kerro absoluuttista totuutta, koska vastaajakunta oli hyvin pieni. Vastausten perustelluilla saaduista tuloksista voidaan vetää joitakin johtopäätöksiä, mutta kattavammalla tutkimuksella tulosten luotettavuus olisi ollut parempi. Ponunet.fi -sivuston käyttöaste vastausten analysoinnin perusteella on kuitenkin suuntaa antava ja vastanneista suurin osa kertoi, ettei ole käyttänyt Ponunet.fi -sivustoa.

Kuvio 22. Ponunet.fi -sivuston käyttö.

5.5. Nuorten ehdotukset Lunan muutoksista

Kyselylomakkeessa oli kaksi kysymystä, joissa kysyttiin nuorten omia mielipiteitä siitä, millaisia muutoksia he haluaisivat nuorisotiedotuspiste Lunaan. Toinen kysymyksistä oli avoin kysymys, johon vastauksia tuli niukanlaisesti ja toinen oli kysymys jossa oli viisi eri vastausvaihtoehtoa.

Kuvio 23. Millaisia muutoksia nuoret haluaisivat Lunaan.

Monivalintakysymykseen olivat vastanneet kaikki kahdeksan käyttäjää ja eniten kehittämissuhteita tuli, että tiedon pitäisi olla selkeämmin esillä ja tiedotuspisteessä saisi olla enemmän esitteitä eri aiheista (kuviot 23.). Vastausvaihtoehdoista jokainen oli saanut hieman kannatusta ja yksi tyttövastaaaja oli vastannut muuta kohtaan näin: ”Internet ei päästä joillekin hyödyllisillekin sivuille.” Kysymykseen vastannut ainut poika on sitä mieltä, että haluaa nuorisotiedotuspisteelle monipuolisempaa tietoa.

Avoimeen kysymykseen nuoret olivat kirjoittaneet omia kehittämissuhteita, mutta kuitenkin monet olivat sitä mieltä, että Lunassa ei ole paljon kehitettävää, se on hyvä sellaisenaan tai että Luna on kotoisa. Kehittämissuhteiksiakin nuorilta tuli esimerkiksi yksi tyttö vastaaaja halusi Lunaan enemmän pehmeitä tuoleja ja tyynyjä, useampia tietokoneita ja Lunassa olevat esitteet olisivat jaoteltu selkeästi aihepiireittäin. Kehittämissuhteita oli tullut myös toiselta tyttövastaaajalta ja hän haluaisi Lunaan myös enemmän tietokoneita, seinille elokuvajulisteita sekä lisää pelejä, joita voisi pelata. Hän myös toivoo, että Lunasta tehtäisi viihtyisämpi, mukava ja hauska.

Molemmat miespuoliset kyllä -käyttäjät olivat vastanneet kysymykseen ja toinen vastaaajista oli sitä mieltä, että Luna on hyvä sellaisenaan ja ei kaipaa muutok-

sia, mutta toinen vastaaja halusi enemmän tiedotteita eri tapahtumista, esimerkiksi Ilosaarirockista.

Nuorisotiedotuspiste Luna sai nuorilta sellaisia terveisiä, että Luna on hyvä paikka, sen pitää jatkaa samaan malliin, sen penkeillä on mukavaa lukea, Luna on kiva, viihtyisiä paikka jossa ennemmin ”hengaa” kuin etsii tietoa ja että Lunasta tulisi tehdä paljon parempi: ”enemmän koneita ja viihtyvyyttä”.

Nuorten vastaukset kannattaa ottaa huomioon nuorisotiedotuspiste Lunaa kehittäessä, koska ehdotukset ovat tulleet suoraan nuorilta ja ovat rehellisiä mielipiteitä siitä, kuinka Lunaa tulisi muuttaa. Vastauksista kuitenkin voi päätellä sen, että nuorisotiedotuspiste vastaa kuitenkin pääosin nuorten tarpeita ja nuorisotiedotuspisteelle on käyttöä.

6. NUORISOTIEDOTUSPISTE LUNAN KEHITTÄMINEN

*”Kummakos on olla rohkea, jollei pelkää?”
- Muumipappa -*

Sain opinnäytetyölleni toimeksiannon Joensuun Nuorisotoimelta sekä Joensuun Pääkirjastolta. Tarkoituksena on tutkia nuorisotiedotuspiste Lunan käyttäjiä ja heidän mielipiteitään Lunasta. Nuorisotiedotuspiste Luna avattiin kirjastolle 14.2.2009 ja sitä ennen oli tutkittu Ponunet.fi -sivuston käyttäjiä vuosina 2007–2008.

Olin hyvin iloinen kun sain Lunan tutkimisen opinnäytetyöni aiheeksi, koska olin kirjastolla harjoittelussa kun Luna avattiin, ja pääsin tätä kautta osallistumaan Lunan avajaisten valmisteluun. Olen itsekin kiinnostunut tutkimuksen tuloksista ja siitä, kuinka Lunaa kannattaisi lähteä kehittämään eteenpäin.

Nuorisotiedotuspiste Lunan kehittäminen on mielestäni tärkeää, koska se on uusi nuorisotyönmalli ja nuorisotiedotuspisteiden määrä kasvaa jatkuvasti. Tämän vuoksi on tärkeää saada yhä enemmän käyttäjiä nuorisotiedotuspisteille ja tehdä ne tunnetuiksi nuorille. Nuorisotiedotuspisteet antavat nuorelle tukea nuoren liikkeessä Internetissä ja nuorisotiedotuspisteiltä nuoret voivat hakea tietoa

luotettavasti ja nopeasti. Internet sisältää paljon tietoa ja asiaa, mutta oikean tiedon löytäminen voi olla hankalaa ja tiedon soveltaminen omaan elämään vielä hankalampaa.

6.1. Tulosten pohdintaa

Tutkimuksen tarkoituksena oli saada vastaukset kolmeen tutkimusongelmaan jotka olivat, että millä tavoin nuorisotiedotuspiste vastaa Lunan käyttäjien tarpeita, millainen tietoisuus nuorilla on Lunasta ja kuinka paljon nuorisotiedotuspisteen palveluja käytetään. Kyselylomakkeilla kerättyjen tietojen perusteella sain vastaukset tutkimusongelmiini. Nuorilta kysyttäessä mikä on heidän mielestään mieluisin tiedonhakukanava tai -väline, nuoret vastasivat Internet sekä kirjat tai esitteet. Nuorisotiedotuspiste Luna tältä osin vastaa nuorten tarpeisiin. Havainnoinnin tuloksena on, että nuoret viettävät aikaansa nuorisotiedotuspiste Lunassa tietokoneella, lukemalla tai selailemalla lehtiä. Tästä syystä Ponunet.fi -sivuston päivittäminen on ajankohtaista. Ponunet.fi -sivustossa nuoret voisivat asioida nimettöminä ja nuoret voisivat itse olla aktiivisia tiedon haussa, sillä suomalaista nuorisotiedotustyötä ohjaavat eurooppalaiset nuorisotyön periaatteet ja periaatteisiin olennaisena osana kuuluu se, että nuorella on mahdollisuus asioida nimettömänä (Timonen-Verma ym. 2003, 60).

Halusimme saada nuorilta vastauksen tietävätkö he mikä on nuorisotiedotuspiste Luna ja vastauksissa ilmeni, että 14 nuoresta kahdeksan nuorta tietää mikä nuorisotiedotuspiste on. Vastaajista jotka vastasivat tietävänsä mikä Luna on, oli 7 tyttöä ja yksi poika. Havainnoinnissa ilmeni myös, että nuorisotiedotuspisteellä käy aika paljon nuoria, eli osa nuorista tietää mikä nuorisotiedotuspiste Luna on. Lomakkeiden vastauksista ilmenee, että noin puolet vastaajista eivät kuitenkaan tieneet mikä nuorisotiedotuspiste Luna on.

Kolmantena selvitettävänä tutkimusongelmana tutkimuksessa oli kuinka paljon nuorisotiedotuspiste Lunan palveluja käytetään. Vastaajista 8 (7 tyttöä ja 1 poika) on käyttänyt nuorisotiedotuspiste Lunaa. Nuorilta kysyttäessä kuinka usein he käyttävät Luna-pistettä, vastaukseksi saatiin, että kaksi tyttöä käyttää Luna-pistettä muutaman kerran viikossa, kun taas 3 tyttöä on vastannut käyttävänsä Luna-pistettä harvemmin kuin kerran kuussa. Kysymykseen vastannut ainut

poika käyttää Luna-pistettä kerran kuussa. Tulokset osoittavat sen, että nuorisotiedotuspisteellä on myös säännöllisiä käyttäjiä ja havainnoinnilla kerätyt tiedot myös ilmoittavat, että nuorisotiedotuspisteellä on säännöllisiä käyttäjiä. Havainnoinnissa selvisi myös, että nuoret voivat olla nuorisotiedotuspiste Lunassa useita tunteja lukemassa tai tietokoneella.

6.2. Nuorisotiedotuspiste Lunan kehittämisideat

Vastausten perusteella saadut tulokset eivät välttämättä ole suoraan verrannollisia Lunan käyttäjiin, mutta tulokset ovat suuntaa antavia, joiden pohjalta kehittämistyötä on hyvä lähteä tekemään.

Tutkimuksen perusteella saaduista tuloksista voidaan päätellä, että suurin nuorisotiedotuspiste Lunan käyttäjäkunta ovat yläkouluikäiset tytöt. Vastausten perusteella tytöt tuntuvat käyttävän useammin nuorisotiedotuspiste Lunaa kuin pojat, jotka kävivät harvemmin pisteellä kuin tytöt.

Tutkimuksen analysoinnissa ilmeni, että tutkimukseen osallistuneiden iän laskettu keskiarvo oli noin 15 vuotta, eli nuorisotiedotuspiste Lunan markkinointi kannattaa tulosten perusteella keskittää yläkouluihin (ks. kuvio 2.).

Tutkimukseen osallistuneiden nuorten vastauksista kävi ilmi, että nuoret haluavat viihtyisämmän nuorisotiedotuspisteen, jossa on enemmän tietokoneita. Minun mielestäni kehittämisessä kannattaisi panostaa tietokoneisiin, koska havainnoinnissa kävi ilmi, että nuoret viettävät Luna-pisteellä paljon aikaa koneella. Nuoret myös etsivät myös Internetistä tietoa, ja jos Ponunet -sivustoa uudistettaisiin, saataisiin sivustolle myös enemmän markkinointia Lunan avulla.

Nuorisotiedotuspiste Luna sai myös palautetta siitä, että tiedon pitäisi olla selkeämmin esillä esimerkiksi esitteet olisi syytä olla lajiteltuna aihealueittain esim. opiskelu, työ tai asuminen. Tämä helpottaisi nuorten tiedonetsintää ja siihen menisin myös hieman vähemmän aikaa. Vastauksista kävi myös ilmi, että nuoret haluavat viihtyisämmän Lunan, jossa olisi enemmän pehmeitä penkkejä sekä enemmän pelejä joita voisi pelata.

Kehittämisideana voisi olla, että nuorten pitäisi tuoda jotain pantiksi lasten- ja nuortenosastolla olevalle tiskille, ja sitä vastaan nuoret saisivat pelata haluaansa peliä. Panttina voisi toimia esimerkiksi nuoren oma kirjastokortti. Lautapelit olisivat lukollisessa lasikaapissa, josta nuoret voisivat valita pelin, jonka jälkeen he voisivat mennä tiskille pantin kanssa ja kirjastohenkilökunta avaisi kaapin ja antaisi pelin. Näin pelien kuntoa on helppo seurata ja nuorille on tehtävä selväksi, että jos peli menee rikki tai jotain häviää, on se heidän vastuullaan ja heidän on korvattava rikki mennyt tai kadonnut osa. Tämä voisi mahdollistaa monipuolisemman pelivalikoiman ja pelejä voisi hankkia monen ikäisille ja tasoisille.

Kirjaston henkilökunnan suorittaman havainnointitutkimuksen perusteella huomasi, että nuoret tekevät muutakin nuorisotiedotuspisteellä kuin ovat tietokoneella, lukevat kirjoja tai lehtiä. Tutkimuksessa tuli ilmi että nuoret käyvät myös neulomassa ja istuskelemassa Luna-pisteellä, ja mielestäni tämäkin täytyisi ottaa huomioon nuorisotiedotuspiste Lunan kehittämisessä. Nuoret haluavat vain viettää aikaansa yhdessä ja mielestäni Luna-piste on hyvä ja rauhallinen paikka siihen. Lunaan voisi tehdä pienen nurkkauksen, jossa voisi löhöillä, neuloa, olla kavereiden kanssa tai vaikkapa lukea. Kyselylomakkeiden vastauksista kävi ilmi, että nuoret haluavat kotoisan ja viihtyisän nuorisotiedotuspisteen, ja pienillä ”sisustusmuutoksilla” se onnistuisi helposti.

6.3. Nuorisotiedotuspiste Lunan markkinoinnin kehittäminen

Nuorten vastauksista selvisi, ettei nuorisotiedotuspiste Luna ole nuorten keskuudessa kovinkaan tunnettu. Tämä tarkoittaa sitä, että Lunaa täytyy markkinoida enemmän. En kuitenkaan usko, että nuoret kiinnostuvat nuorisotiedotuspiste Lunasta pelkästään sen perusteella, että joku käy kertomassa siitä koululla. Ehdotankin, että markkinointia toteutettaisiin niin, että luokkia kutsuttaisiin esimerkiksi lähikouluista tutustumaan Lunaan. Nuoret saisivat näin nähdä millaisia palveluita Luna tarjoaa ja samalla Luna tulisi tutummaksi, kun siellä pääsisi käymään.

Mielestäni markkinointia voisi tehdä myös nuorisotaloilla. Monet nuoret viettävät aikaansa siellä ja siksi nuoret olisi helppo tavoittaa nuorisotaloilta. Nuorisotalomarkkinoinnista myös puuttuisi se koulun tuoma pakko, joten nuoret saattaisivat olla eri tavalla kiinnostuneita Lunasta, kun esimerkiksi koulussa markkinoituna.

Nuorisotiedotuspiste Lunaa markkinoidessa tulisi mielestäni myös samalla markkinoida Ponunet.fi -sivustoa. Mielestäni nuorisotiedotuspiste Luna ja Ponunet.fi kulkevat käsi kädessä, ja Luna on osa Ponunet.fi -sivustoa ja päinvastoin. Saamistani vastauksista kävi ilmi, että nuoret sekoittavat nuorisotiedotuspiste Lunan ja Ponunet.fi – sivuston keskenään. Olisi myös hyvä korostaa markkinoinnissa, että Luna ja Ponunet.fi eivät ole sama asia, vaikka liittyvätkin yhteen.

Nuorisotiedotuspiste Lunan markkinointia voisi lisätä myös sillä, että nuorisotaloilla työskenteleville nuoriso-ohjaajille pidettäisiin tiedotustilaisuus Lunapistestä. Näin myös nuoriso-ohjaajat voisivat markkinoida Luna-pistettä nuorille. Luna-pisteen markkinointia voisi lisätä myös levittämällä mainoksia esimerkiksi nuorisotaloille. Mainokset voisi tehdä nuorisotiedotuspiste Lunassa yhdessä nuorten kanssa, jolloin nuoret pääsisivät osallistumaan Lunan toimintaan.

6.4. Ponunet.fi – sivuston kehittäminen

Vastausten perusteella nuoret etsivät tietoa mieluiten Internetistä sekä lukemalla esitteitä tai kirjoja. Nuoria vähiten miellyttävä tapa etsiä tietoa, on etsiä sitä puhelimitse esimerkiksi Nuorten puhelimesta. Nuorisotiedotuspiste Lunaa kannattaisikin tämän vuoksi laajentaa Internetiin siten, että Ponunet.fi – sivuja kehitettäisiin ja sivujen markkinointia tulisi lisätä.

Monet nuoret viettävät aikaansa Internetissä ja tästä syntyikin mieleeni Ponunet.fi -sivuston kehittämisidea. Ponunet -sivusto on luotettava sivusto, josta nuoret voivat etsiä tietoa itseään askarruttavissa kysymyksissä. Mielestäni olisi hyvä, jos Ponunet -sivustolla olisi työntekijä, jolle nuoret voisivat lähettää kysymyksiä ja työntekijä vastaisi heille henkilökohtaisesti. Palvelu voisi olla samantyylinen kuin Internetissä oleva kysy kirjastonhoitajalta -palsta. Mieleeni juolahti

myös eräänlainen keskustelupalsta, johon nuoret voisivat laittaa kysymyksiä, joihin he haluavat vastauksia ja palstalle voisivat vastata toiset nuoret sekä työntekijä. Ongelmana tässä on ainakin se, että jonkun täytyisi valvoa, mitä nuoret keskustelupalstalle kirjoittelevat ja ratkaisuna olisi, että kaikki vastaukset ja kysymykset menisivät työntekijän kautta, joka voisi karsia pois kaikki asiaan-kuulumattomat kommentit ja kysymykset.

Tämä mahdollistaisi sen, että nuoret, joilla ei ole mahdollista päästä käymään itse nuorisotiedotuspisteellä, voisivat hoitaa asioitaan suoraan Internetin välityksellä. Tämä lisää mielestäni nuorten osallisuutta siten, että nuoret saavat itse vastata toisten nuorten kysymyksiin ja jakaa omia kokemuksiaan muiden nuorten kesken.

Ideani syntyi siitä, kun suurin osa kyselyyni osallistuneita nuorista sanoi etsivänsä tiedon Internetistä, esimerkiksi Googlesta, ja sieltä löytyvä tieto ei ole aina luotettavaa tai se ei ole nuorille ymmärrettävässä muodossa. Mielestäni nuorten tiedonsaantia helpottaisi, kun heille olisi oma tiedonhakukanava, jossa olisi luotettava ihminen heitä neuvomassa.

Toinen vaihtoehto olisi tietysti se, että nuorisotiedotuspisteillä olisi työntekijä, mutta en usko, että nuoret välttämättä uskaltaisivat käydä hänen kanssaan juttelemassa. Internetin välityksellä on helpompi keskustella, sillä silloin oma identiteetti säilyy tuntemattomana ja tietynlainen ujous katoaa.

Ponunet -sivustoa kehittäessä kannattaa ottaa huomioon ERYICA:n 16 periaatetta. Mielestäni niihin on saatu tiivistettyä hyvin verkossa tapahtuvan tiedottamisen tavoitteet, säännöt ja etiikka. Kaikki 16 kohtaa ovat selkeät ja helposti toteutettavissa olevat. ERYICA:n periaatteista sain muutaman kehitysideoita nuorisotiedotuspiste Lunaan ja Ponunet -sivustolle.

Ponunet -sivustossa olevan tietoväylän alla olevat tiedot ovat paikkansapitäviä, mutta sivuilta ei käy mistään ilmi, milloin tiedot on laitettu sivustolle tai milloin niitä on muokattu. Mielestäni olisi hyvä, että sivustolla näkyisi aina tekijän nimi ja se, kuka muutokset on tehnyt. Mielestäni sivustolla pitäisi myös näkyä teks-

tien kirjoittajan ja muokkaajan nimi, koska näin tieto on entistä luotettavampaa ja nuoret näkisivät heti, mistä tieto on otettu ja kuka sen on kirjoittanut.

Ponunet -sivustolla nuorten tiedontarpeet on otettu mielestäni hyvin huomioon, koska heti etusivulla on tietoa niistä ajankohtaisista tapahtumista, joita Joensuu seudulla tapahtuu. Myös tietoväylässä on hyvin kattavasti tietoa, ja varmasti suurin osa nuorista löytää vastauksen kysymyksiinsä sitä kautta. Tieto voisi olla mielenkiintoisemmin esillä, koska nyt kaikki tieto on linkkien alla, joiden alla on lisää linkkejä.

Ponunet -sivusto on kaikkien nuorten käytettävissä. Vaikka kotona ei olisi tietokonetta tai Internetiä, voi Ponunetiin mennä esimerkiksi koulun tietokoneella, nuorisotalolla tai jopa kirjastossa. Ponunet.fi -sivusto on etusivuna myös kaikilla nuorisotiedotuspisteillä olevilla tietokoneilla. Kehittämiseksi pohdinkin Ponunetiin rekisteröityneiden käyttäjien kirjaamista käyttäjärekisteriin. Rekisterissä näkyisi esimerkiksi käyttäjän nimimerkki, ikä ja sukupuoli. Ponunetin käyttäjien lukumäärää on näin helpompi seurata.

7. LOPUKSI

”Minä pidän pienistä seikkailuista, mutta tästä tuntuu tulevan suuri...”
-Niiskuneiti-

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli saada nuorilta vastauksia siihen, kuinka paljon nuorisotiedotuspiste Lunaa käytetään, kuinka usein ja millä tavoilla sitä olisi hyvä kehittää. Aloitin opinnäytetyöni tekemisen jo viime keväänä ja ajattelin, että minulla on hyvin aikaa tehdä se valmiiksi kesän aikana. Huomasin kuitenkin pian, että kesä oli ohi ja en ollut edes aloittanut kirjoittamista. Huolestuin myös havaitessani, että tutkimukseeni on tulossa liian vähän vastauksia palkinnosta huolimatta ja tämä nosti stressitasoani hurjasti. Olivathan vastaukset tärkein osa tutkimustyötäni, koska ilman nuorten vastauksia ja mielipiteitä, on vaikea kehittää nuorisotiedotuspiste Lunaa nuorten tarpeita vastaavaksi.

Aloitettuani kirjoittamaan opinnäytetyötäni, huomasin kuinka tekstiä tuli kuin itsestään. Aihe muuttui koko ajan vain kiinnostavammaksi ja sain kokoajan uutta tietoa nuorisotiedotuksesta. Pian huomasinkin, että opinnäytetyötäni oli kasassa

jo monta kymmentä sivua. Vaikka välillä tulikin olo, että en saa opinnäytetyötäni ikinä valmiiksi, huomasin pian, että ei tarvita kuin mielenkiintoinen aihe, niin kirjoittaminen sujuu ja motivaatio pysyy yllä.

Välillä minuun iski epätoivo ja ajattelin, etten osaa tehdä opinnäytetyötä oikein ja en saa palautettua sitä määräaikaan mennessä, mutta keskusteltuani vastaavan lehtorin kanssa, muiden opiskelijoiden kanssa, jotka ovat samassa tilanteessa kanssani ja opinnäytetyön tilaajan kanssa, sain taas itseluottamukseni ja uskon valmistumiseen takaisin.

Opinnäytetyö kuitenkin eteni kokoajan, välillä hitaammin välillä nopeammin ja mielestäni onnistuin saamaan jokaiseen tutkimusongelmaan vastauksen tutkimukseen osallistuneiden nuorten vastausten avulla. Vaikka sainkin lopulta hyvin vähän vastauksia tutkimukseeni, helpotukseksi huomasin, että vastaukset olivat hyvin samansuuntaisia, kuin aiemmin tehdyssä tutkimuksessa. Huomasin myös, nuorisotiedotukseen suoraan liittyvää kirjallisuutta on hyvin vähän. Etenkin tutkimuksia, jotka kattavat yleisesti nuorisotiedotuksen ei ollut ollenkaan. Löysin joitakin tutkimuksia, joita on tehty muihin nuorisotiedotuspisteisiin, mutta tuloksia ei kuitenkaan voi verrata nuorisotiedotuspiste Lunaan.

Mielestäni olisi hienoa jos joku tai jotkut tekisivät tutkimuksen, jossa tutkittaisiin yleisesti, millainen nuorten mielestä on hyvä nuorisotiedotuspiste. Valittaisiin jokaisesta läänistä tietyn verran kaupunkeja, ja kaupungeista tietyn verran kouluja. Minua ainakin kiinnostaisi saada tällaisen tutkimuksen tulokset ja olisi mielenkiintoista tietää, pitävätkö nuoret nuorisotiedotuspisteitä edes tarpeellisena, jos kaikilla on kotona Internet jonka avulla pääsee Googleen sekä muihin tiedonhakukanaviin.

Olen kuitenkin itse todella tyytyväinen opinnäytetyöhöni ja siihen, että sain sen valmiiksi. Olo on kuin maailman omistajalla ja tuntuu, kuin olisi saavuttanut suuremman virstanpylvään elämässäni. Toivon, että tutkimuksestani ja sen tuomista tuloksista on hyötyä nuorisotiedotuspiste Lunan kehittämiseksi, ja että nuorisotiedotuspiste Lunan kehittäminen olisi tutkimukseni pohjalta helpompaa.

LÄHTEET

Painetut lähteet:

Fedotoff, Jaana 2007. Nuorten tieto- ja neuvontapalvelut – Tiedon henki nuoruudessa. Teoksessa Hoikkala, Tommi & Sell, Anna (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.

Haasio Ari 2009. Tiedon avain. Opas tiedon lähteille. Helsinki: BTJ Finland Oy.

Haasio, Ari 2007. Nuorten nettiopas. Helsinki: BTJ Finland Oy.

Heikkilä Tarja 2008. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita Prima Oy.

Holopainen, Martti & Pulkkinen Pekka 2002. Tilastolliset menetelmät. Vantaa: Dark Oy.

Horelli, Liisa. & Haikola, Lotta. & Sotkasiira, Tiina 2007. Osallistuminen nuorisotyön lähestymistapana. Teoksessa Hoikkala, Tommi. & Sell, Anna. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Hakapaino Oy.

Kuutti, Heikki 2006. Uusi mediasanasto. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Lahikainen, Seppo 2002. Ohjaus- ja neuvontatyön lähtökohtia ja näköaloja kuntoutuksessa. Teoksessa Onnismaa, Jussi & Pasanen, Heikki & Spangar, Timo (toim.). Ohjaus ammattina ja tieteenalana 2. Ohjauksen toiminta kentät. Juva: WS Bookwell Oy.

Lindqvist, Martti 1990. Auttajan varjo. Helsinki: Otava

- Metsämuuronen, Jari 2000. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Metodologia-sarja 4. Viro: Jaabes OÜ.
- Möttönen, Tiina 2009. PLEISSI –hankkeen loppuraportti.
- Pervalu, Tomi 2007. Mennäänks koneille? Nuorten tietokoneenkäyttö kirjastossa. Teoksessa Alameri-Sajama Raisa (toim.) Nuorten kirjastotyön käsikirja. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Pohjola, Kirsi 2007. Leikin, oppimisen ja osallisuuden paikka. Teoksessa Gretschel, Anu, & Kiilakoski, Tomi (toim.) 2007. Lasten ja nuorten kunta. Helsinki: Hakapaino Oy.
- Saariaho, Annika & Uimonen, Taru 2009. Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu. Tiedontarvekyselyn tulokset.
- Sallmén, Pirjo 2009. Mediakasvatusta vai mediasivistystä kirjastosta? Verho Seppo 2009. Teoksessa Mediakasvatus kirjastossa. Espoo: Redfina Oy.
- Spangar, Timo 2002. Ohjaajan ja asiakkaan kohtaaminen ”sisältä ulos”. Teoksessa Onnismaa, Jussi & Pasanen, Heikki & Spangar, Timo (toim.) Ohjaus ammattina ja tieteenalana 2. Ohjauksen toiminta kentät. Juva: WS Bookwell Oy.
- Timonen-Verma, Päivi (toim.) & Fedotoff, Jaana 2004. Näkökulmia nuorisotiedotus- ja neuvontatyöhön. Helsinki: Nuorisoasiainkeskus.
- Verho, Seppo (toim.) 2009. Mediakasvatus kirjastossa. Helsinki : BTJ Finland Oy.

Sähköiset lähteet:

ERYICA 2010 ”Verkkopohjaisen nuorten tieto- ja neuvontapalvelun periaatteet”.

Viitattu 10.8.2010.

http://www.eryica.org/files/Principles%20for%20Online%20Youth%20Information_Finnish.pdf

Finlex 2010. Nuorisolaki (72/2006). Viitattu 10.8.2010

[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072?search\[type\]=pika&search\[pika\]=nuorisolaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2006/20060072?search[type]=pika&search[pika]=nuorisolaki)

Finlex 2010. ”Suomen perustuslaki 11.6.1999/731”. Viitattu 12.8.2010

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990731>

Itä-Suomen lääninhallitus 2010. ”Nuorten osallisuus”. Viitattu 11.8.2010

<http://www.intermin.fi/lh/ita/sivistys/home.nsf/pages/BA68DE363A461616C2256DC2004010F8?opendocument>

Joensuun nuorisotoimi 2010. ”Nuorisotyö Joensuussa”. Viitattu 10.9.2010.

<http://www.jns.fi/Resource.phx/sivut/sivut-kulttuuri/nuorisotoimi/alkuteksti.htx>

Nuorisopolitiikkaa koskeva valkoinen kirja 2001. ”Nuorten osallistuminen toimintaan” viitattu.5.9.2010

http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!DocNumber&lg=fi&type doc=COMfinal&an doc=2001&nu doc=681

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010a.”Tieto- ja neuvontapalvelut”. Viitattu 9.8.2010

http://www.minedu.fi/OPM/Nuoriso/nuorisotyoen_kohteet_ja_rahoitus/tieto_ja_neuvontapalvelut/

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2010b. ”Nuorisopolitiikka”. Viitattu 10.8.2010

<http://www.minedu.fi/OPM/Nuoriso/nuorisopolitiikka/?lang=fi>

Oranen, Mikko 2010 "Lasten osallisuus". Lastensuojelun käsikirja. Viitattu 11.8.2010

<http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelunkasikirja/hallinto/lapsenosallisuus/>

Ponunet.fi- sivusto. "Tietoväylä". Viitattu 11.8.2010

http://www.ponunet.fi/index.php?area=1&p=static&page=arjen_alkeet

Valtikka.fi 2010. "Mikä osallisuus?" Viitattu 11.8.2010

http://www.valtikka.fi/opettajat/mika_osallisuus

LIITTEET

LIITE 1

Nuorisotiedotuspiste Lunan käyttäjäkysely.

Olen 1. Tyttö

2. Poika

Ikä: _____

1. Tiedätkö mikä nuorisotiedotuspiste Luna on?

1. Kyllä

2. En

2. Mikä on sinusta mielekkäin tapa etsiä tietoa?

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
1. Lukemalla esitteitä/ kirjoja	☐	☐	☐	☐
2. Jutteleamalla tutun ihmisen kanssa	☐	☐	☐	☐
3. Jutteleamalla ammatti-ihmisen kanssa	☐	☐	☐	☐
4. Televisiosta / radiosta	☐	☐	☐	☐
5. Lukemalla lehdistä	☐	☐	☐	☐
6. Internetistä (esim. google)	☐	☐	☐	☐
7. Kyselemällä tietoa puhelimitse (Esim. nuorten puhelin)	☐	☐	☐	☐
8. Muuten; miten _____				

3. Haluatko tiedon tulevan (Ympyröi yksi vaihtoehto.)

1. Ammattilaisilta

2. Toisilta nuorilta

3. Molemmilta

Mik-

si? _____

4. Oletko käyttänyt nuorisotiedotuspiste Lunaa?

1. Kyllä

2. En (Siirry kohtaan 11.)

5. Kuinka usein käytät nuorisotiedotuspiste Lunaa? (Ympyröi yksi vaihtoehto.)

1. Päivittäin	4. Muutaman kerran kuukaudessa
2. Muutaman kerran viikossa	5. Kerran kuussa
3. Kerran viikossa	6. Harvemmin

6. Mistä sait tiedon Lunasta? (Ympyröi yksi vaihtoehto.)

1. Koululta	4. Kirjastosta
2. Kaverilta	5. Lehdestä
3. Muualta; mistä _____	

7. Mitä tietoa etsit Lunasta?

	Täysin samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Täysin eri mieltä
1. Raha-asiat	☐	☐	☐	☐
2. Asuminen	☐	☐	☐	☐
3. Seksi	☐	☐	☐	☐
4. Harrastukset	☐	☐	☐	☐
5. Opiskelu	☐	☐	☐	☐
6. Päihteet	☐	☐	☐	☐
7. Työelämä	☐	☐	☐	☐
8. Vapaa-aika	☐	☐	☐	☐
9. Asevelvollisuus	☐	☐	☐	☐
10. Terveys	☐	☐	☐	☐
11. Matkailu	☐	☐	☐	☐
12. EU/Eurooppa	☐	☐	☐	☐
13. Työpajat	☐	☐	☐	☐
14. Siviilipalvelus	☐	☐	☐	☐
15. Luonto	☐	☐	☐	☐
16. Muuta; mitä _____				

8. Onko tieto mielestäsi tarpeeksi esillä ja helposti löydettävissä? (Ympyröi yksi vaihtoehto.)

1. Täysin samaa mieltä	3. Jokseenkin eri mieltä
2. Jokseenkin samaa mieltä	4. Täysin eri mieltä

9. Millaisia muutoksia haluat nuorisotiedotuspiste Lunaan? (Ympyröi yksi vaihtoehto.)

1. Tieto selkeämmin esille	4. Enemmän esitteitä eri aiheista
2. Monipuolisempaa tietoa	5. Muuta, mitä? _____
3. Viihtyisämpi ympäristö	

10. Jos saisit suunnitella mieleisesi nuorisotiedotus pisteen, millainen se olisi? Kuvaile.

11. Miksi et ole käyttänyt nuorisotiedotuspiste Lunaa?

1. En ole kuullut siitä	3. Etsin tiedon muualta
2. En koe sitä tarpeelliseksi	4. En ole kiinnostunut
5. Joku muu syy, mikä; _____	

12. Onko sinulle Ponunet.fi tuttu sivusto?

1. Kyllä	2. Ei

13. Oletko käyttänyt Ponunet.fi sivustoa?

1. Kyllä	2. En

14. Terveisesi LUNA:lle!

KIITOS VASTAUKSISTASI! ☺

Haluan osallistua elokuvaalippujen arvontaan!

Nimi: _____

Puhelinnumero: _____

Sähköposti osoite: _____

Yhteystietojasi käytetään vain arvontaan. Voittajalle ilmoitamme henkilökohtaisesti! ☺

LIITE 2 Saatteeksi

Olen Humanistisen ammattikorkeakoulun 3. vuoden opiskelija ja tutkin opinnäytetyönäni nuorisotiedotuspiste Lunan toimivuutta. Nuorisotiedotuspiste Luna on Joensuun nuorisotoimen sekä Joensuun seutukirjaston yhteinen hanke. Hankkeen tarkoituksena on tarjota nuorille palvelu, josta nuoret voivat etsiä tietoa heitä askarruttaviin kysymyksiin.

Kyselyn tarkoituksena on saada Teiltä tietoa siitä, kuinka Lunaa tulisi kehittää enemmän käyttäjiensä tarpeita vastaavaksi. Kyselylomakkeista saatu tieto tulee opinnäytetyöni tuloksiksi, käsittelen tietoja luottamuksellisesti, eikä yksittäistä vastaajaa voi tuloksista tunnistaa.

Vastaajat olen valinnut iän perusteella, koska nuorisotiedotus piste on suunnattu nuorille. Tutkimuksen tarkoituksena on saada nuorten mielipiteitä Lunasta ja kehittää Lunan toimivuutta enemmän nuorten tarpeiden mukaiseksi. Kun olet vastannut kyselylomakkeeseen, voit osallistua kahden elokuvaalipun arvontaan elokuvateatteri Tapioon. Kyselylomake on kolmisivuinen ja sen täyttämiseen menee aikaa noin 10 minuuttia.

Tuija Pusa

Humanistinen ammattikorkeakoulu

tuija.pusa@humak.edu

040 7449922

Ulla Pötsönen

Joensuun Pääkirjasto

Informaatikko, kirjavinkkari

ulla.potsonen@jns.fi